

ODE Dohányzás Monitor

Az Országos Dohányfüstmentes Egyesület
Magyar Gallup Intézet támogatásával végzett
monitoring vizsgálatai (2002 – 2004 - 2006)

Az ODE

- Az Országos Dohányfüstmentes Egyesület a legnagyobb tagsággal rendelkező, 1987 óta működő egészséges környezetért küzdő fogyasztóvédelmi, dohányellenes szervezet.
- 2005 folyamán az ODE kezdeményezésére több mint 150 esetben, a bíróságok és felügyeleti hatóságok jogerős ítéleteket hoztak különböző szervezetek és dohányérdekeltségek ellenében a dohányfüstmentes környezetet törvényi szabályozásának betartatása érdekében.
- A magyar kormány és törvényhozás európai dohányzásellenes egyezmények kijátszását eredményező szabályozása ellen az ODE más dohányzásellenes szervezetekkel együtt minden fórumon – beleértve a brüsszeli hatóságokat is – harcol, rámutatva a dohánylobbi ártalmas tevékenységére.
- 2000 óta jelenteti meg a Magyar Dohányzás Monitor jelentését a Magyar Gallup Intézet támogatásával.
- A média és vállalati partnerséggel, illetve a Dohányzás Monitorral kapcsolatos kérdésekkel forduljanak Manchin Róberthez
- az ode@ode.hu email címen, vagy közvetlenül a +36 30 555 6217 telefonszámon
- A szervezet rendes és pártoló tagságával kapcsolatos kérdésekkel, illetve a szervezet működésével kapcsolatos dokumentumokkal kapcsolatban a szervezet honlapján lehet további információkat találni: www.ode.hu

Közgondolkodás a dohányzásról

A dohányzást, a lakosság két-ötöde tartja nagyon súlyos problémának, komoly problémának további harmada – összességében a lakosság nyolcvan százaléka tartja problémásnak a jelenlegi országos helyzetet.

A dohányzásról a közgondolkodás összességében nem változott 2004-2006 között, de bizonyos demográfiai csoportok véleményének alakulásában ellentétes tendenciákat látunk:

2006-ban a nőknek nagyobb aránya gondolja azt, hogy a dohányzás nagyon súlyos probléma (45-49%), a férfiaknak kisebb része (39-36%), mint 2004-ben.

A felsőfokú végzettségűek és az 50 év felettek nagyobb része tartja ezt problémának, mint 2004-ben.

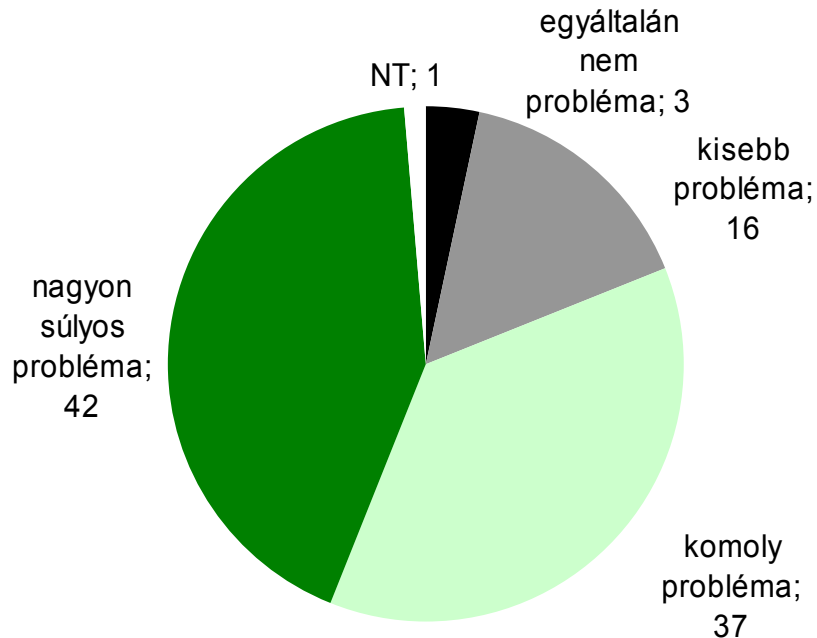
A legfiatalabbak körében viszont jelentősen csökken azoknak az aránya, akik ezt súlyos problémának vélik (47-32%).

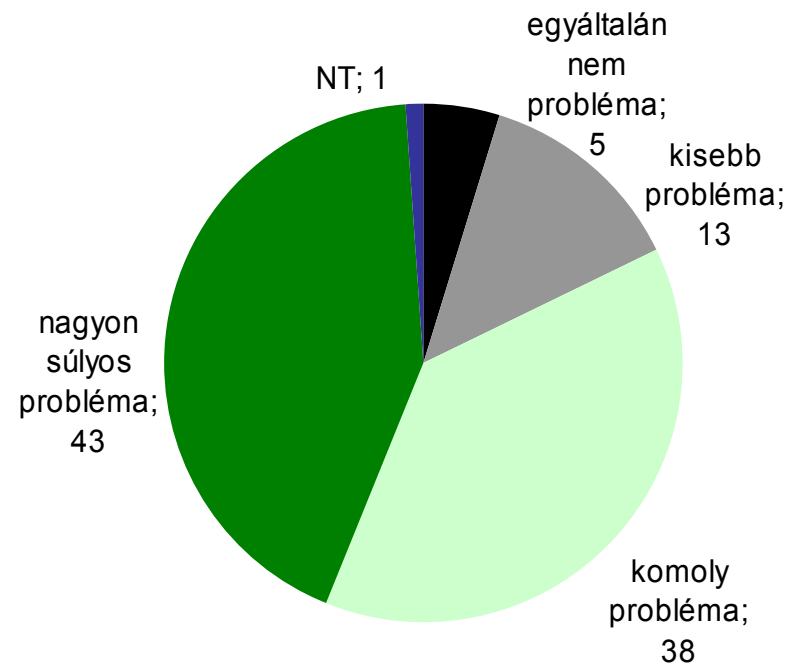
„Az országban mennyire súlyos probléma a dohányzás?”

- TOTAL % -

2004

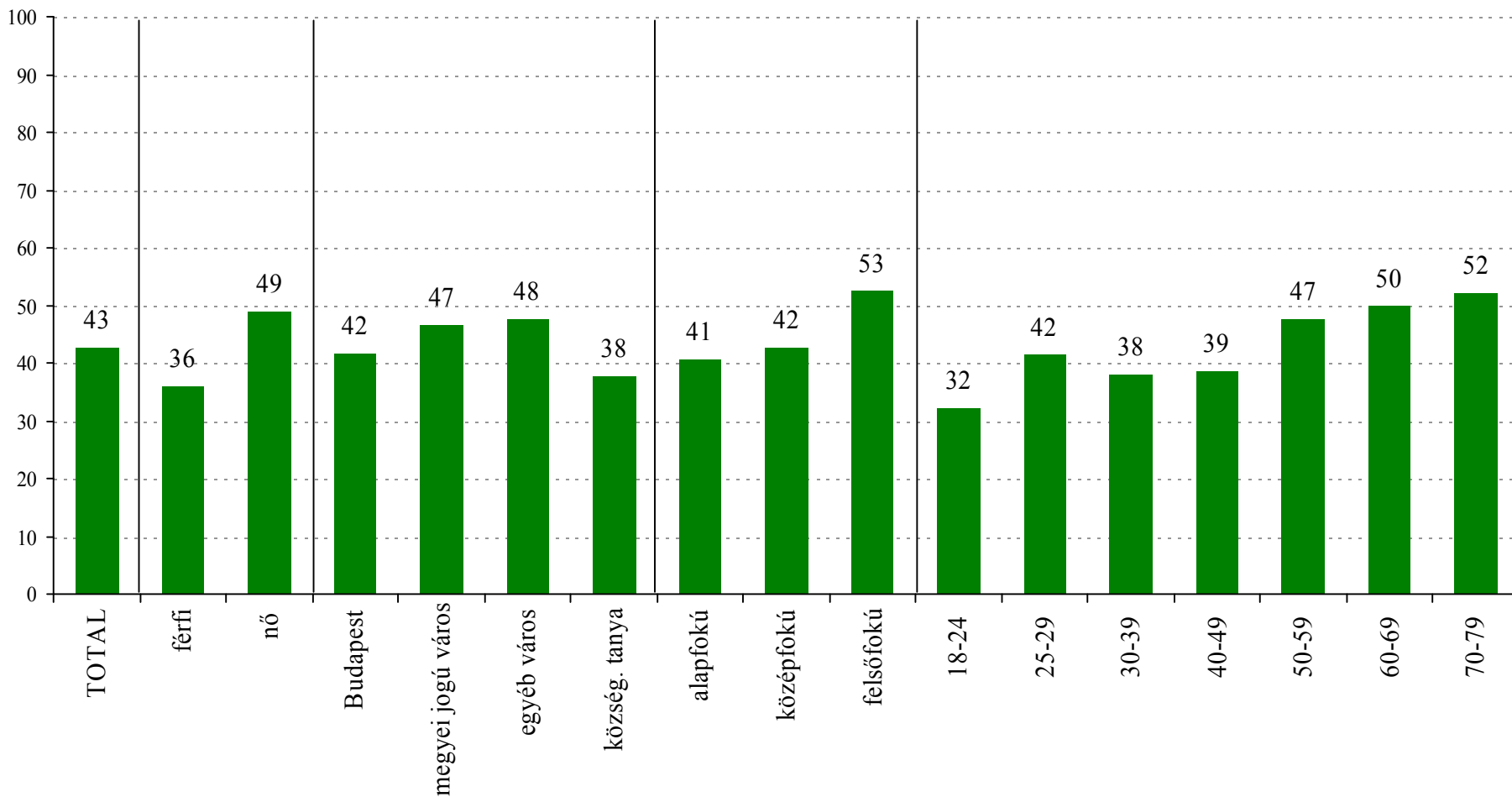

2006

„Az országban nagyon súlyos probléma a dohányzás”

- demográfiai csoportok szerint % -

A dohányzók aránya

Szignifikánsan nem változott két éve alatt a dohányzók aránya népességben:

2004-ben a lakosság 31%, 2006-ban 33% dohányzik napi rendszerességgel

Tíz nőből 2.5, míg tíz férfiből 4 dohányzik rendszeresen. A férfiak között a dohányzók aránya 4 százalékponttal emelkedett az utóbbi két évben, a nők körében nem változott ez az arány.

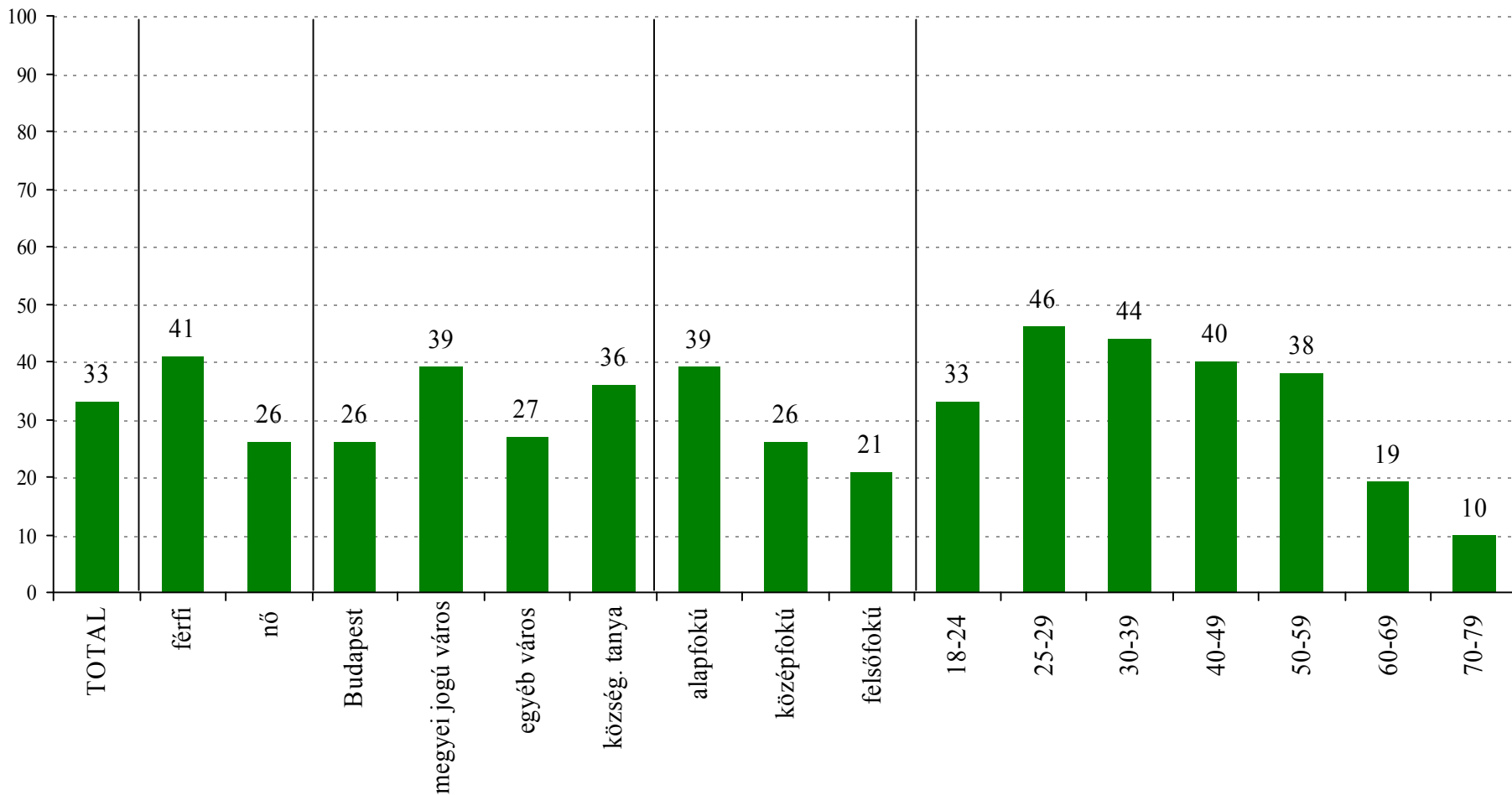
Alkalmi dohányos a lakosság 3%-a, legnagyobb arányban a 18-24 évesek körében vannak azok, akik próbálgatják a cigarettát (8%)

Jelenleg a teljes lakosság 16 százaléka tartozik a leszokottak táborába

Legnagyobb arányban a budapestiek (23%), a felsőfokú végzettségűek (25%) és az 50 – 70 év közöttiek (23%) körében vannak azok akik korábban dohányoztak, de már leszoktak.

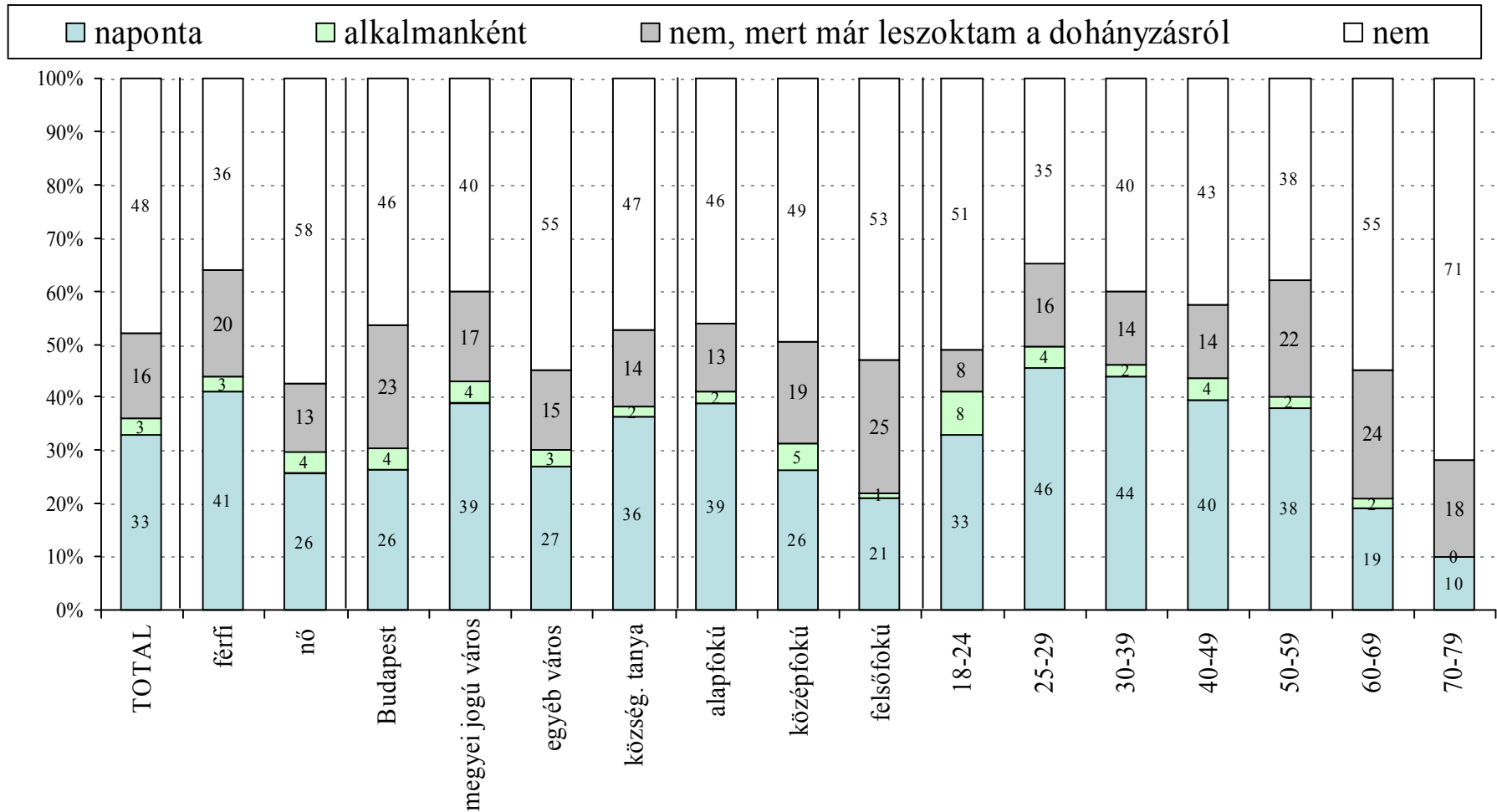

Naponta dohányzók aránya a felnőtt népességben

Dohányzik-e Ön?

- 2006 március % -

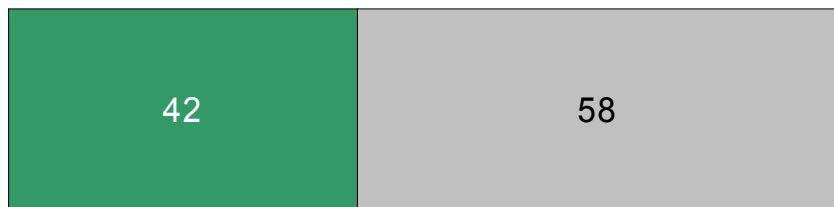

Dohányzók és nem dohányzók demográfiai profilja

NEM DOHÁNYZÓK

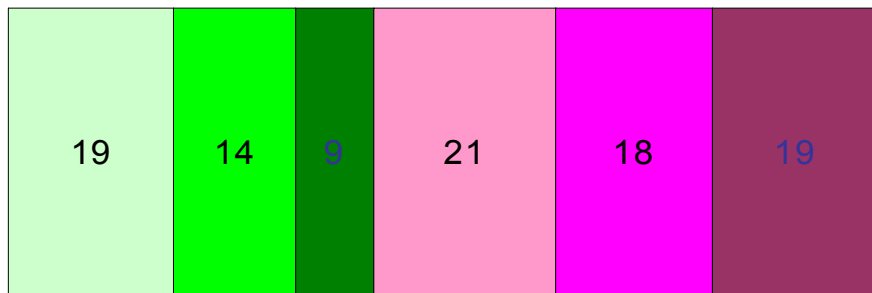
■ férfi ■ nő

nem

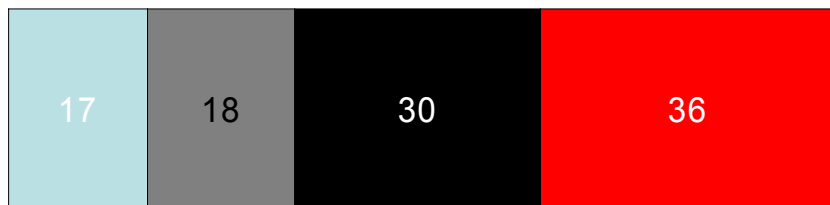
■ 1962-1988 - férfi   ■ 1942-1961 - férfi
 ■ 1941 előtt - férfi   ■ 1962-1988 - nő
 ■ 1942-1961 - nő   ■ 1941 előtt - nő

életkor-nem

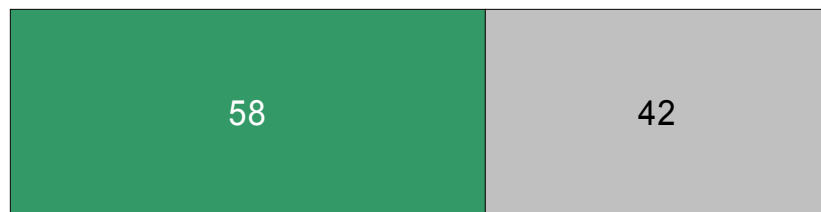
település

■ Budapest   ■ megyei jogú város   ■ egyéb város   ■ község, tanya

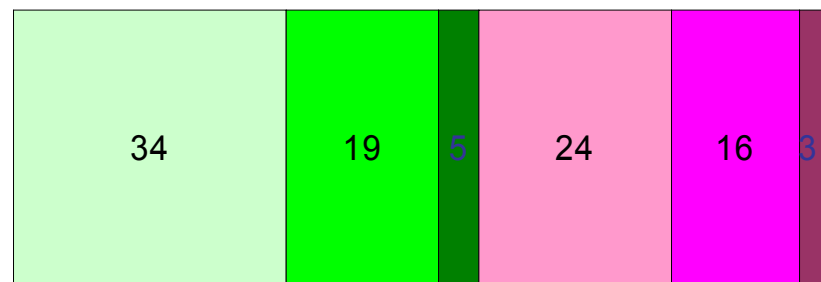

DOHÁNYZÓK

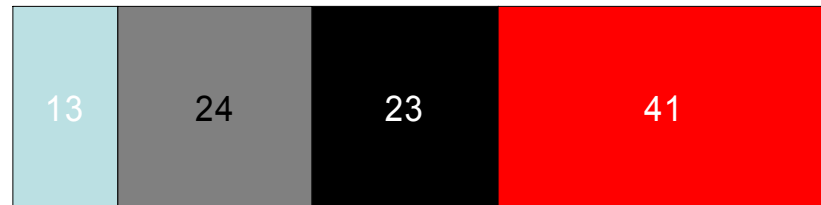
■ férfi ■ nő

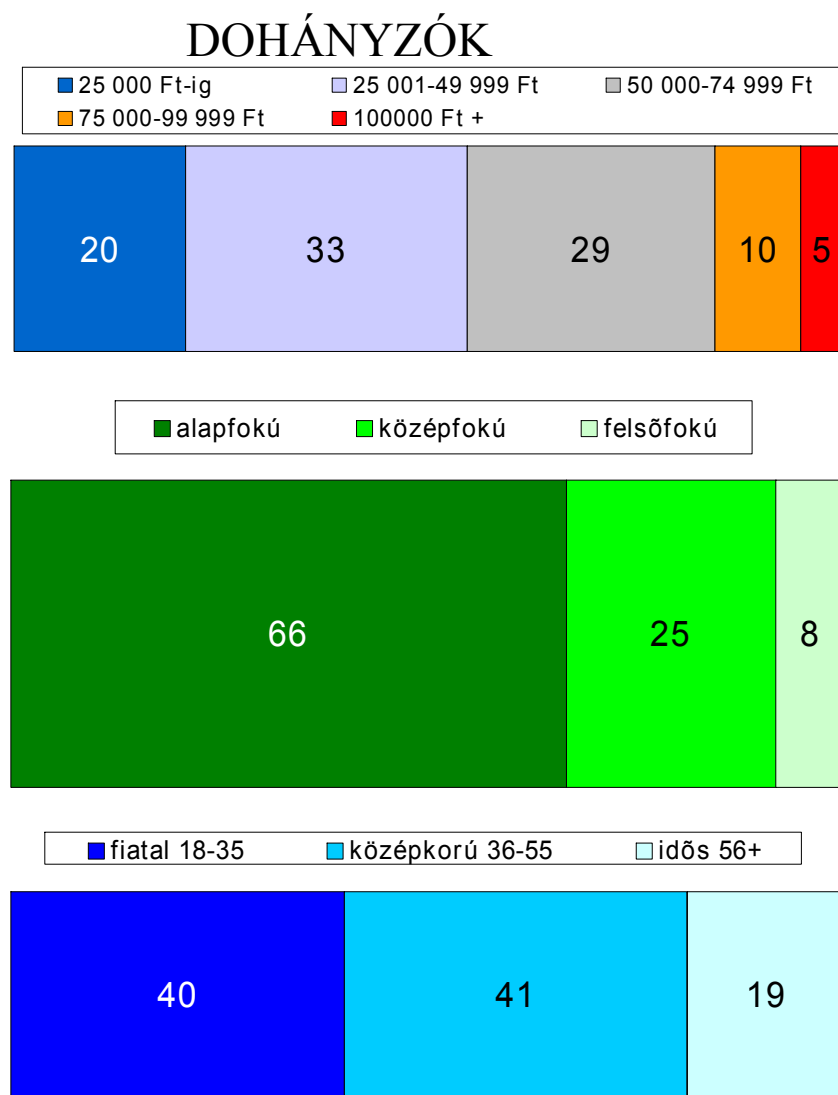
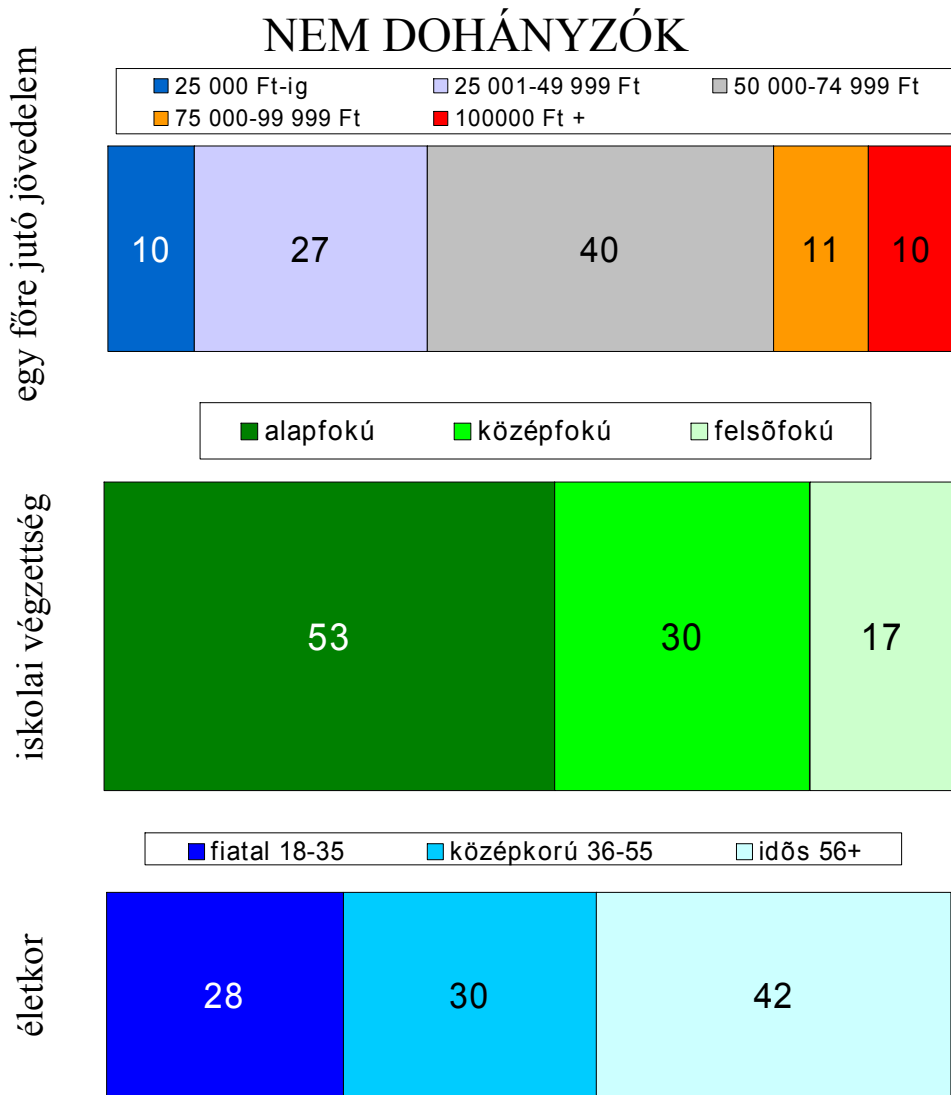
■ 1962-1988 - férfi   ■ 1942-1961 - férfi
 ■ 1941 előtt - férfi   ■ 1962-1988 - nő
 ■ 1942-1961 - nő   ■ 1941 előtt - nő

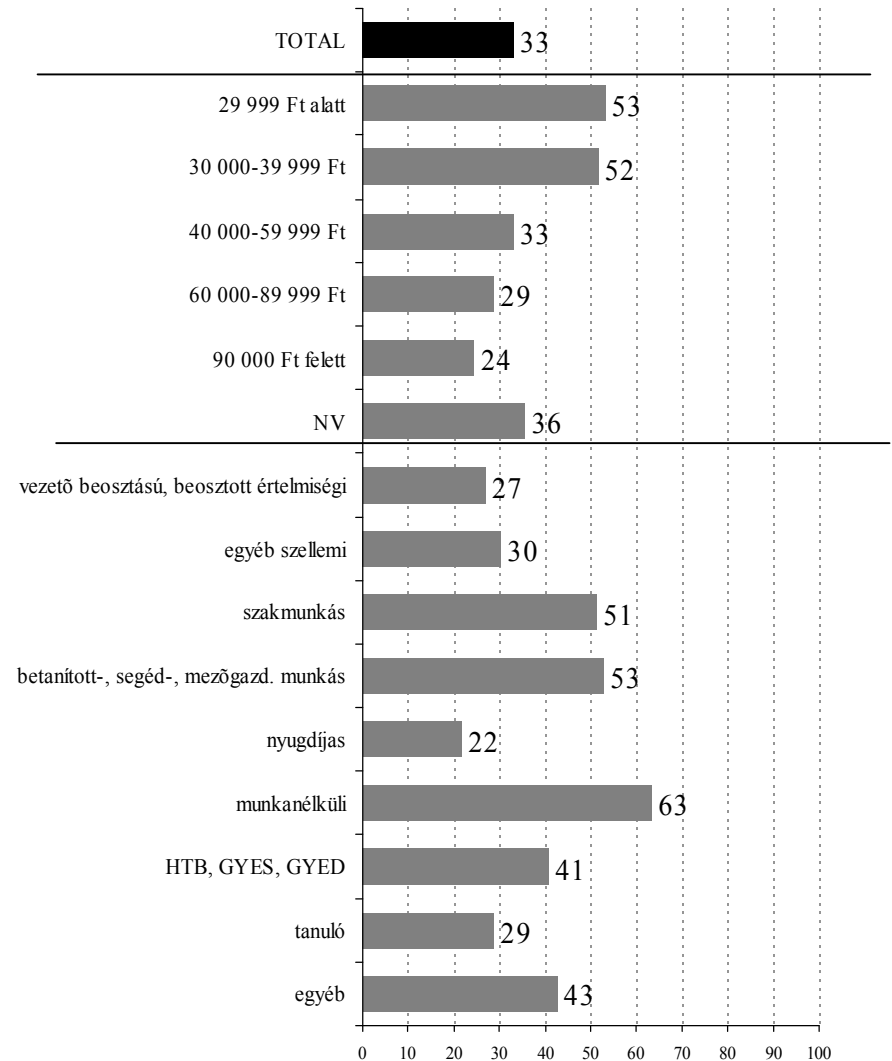
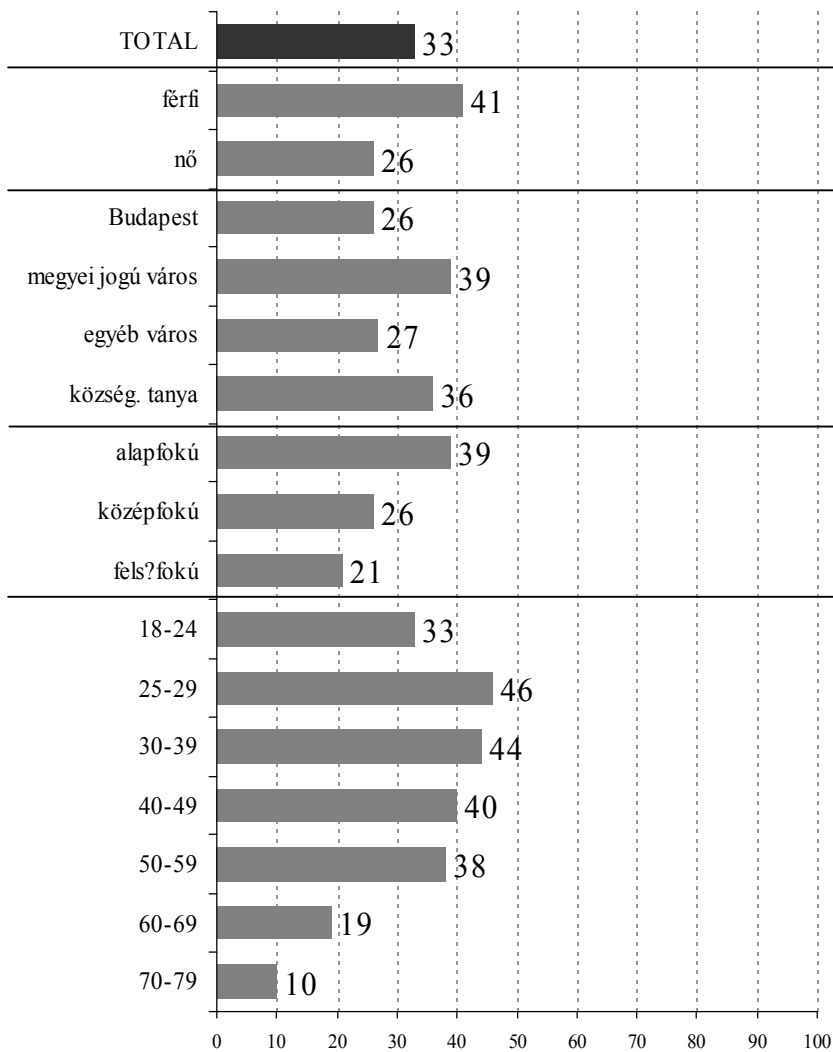
■ Budapest   ■ megyei jogú város   ■ egyéb város   ■ község, tanya

Dohányzók és nem dohányzók demográfiai profilja

Dohányosok aránya a különböző demográfiai csoportokban

Az elszívott mennyiség

Átlagosan egy szállal csökkent az egy dohányosra jutó elszívott cigaretta mennyisége: 2004-ben 17,4 db-ot, 2006-ban 16,2 db-ot szívtak el átlagosan fejenként.

Minden demográfiai csoportban csökkent a mennyiség

Legjelentősebben a nők és a budapestiek körében csökkent a mennyiség (2.5 – 2.4 szállal kevesebbet szívnak el naponta)

Az 40 év alattiak alattiak körében is átlagosan 2 szállal csökkent az elszívott mennyiség

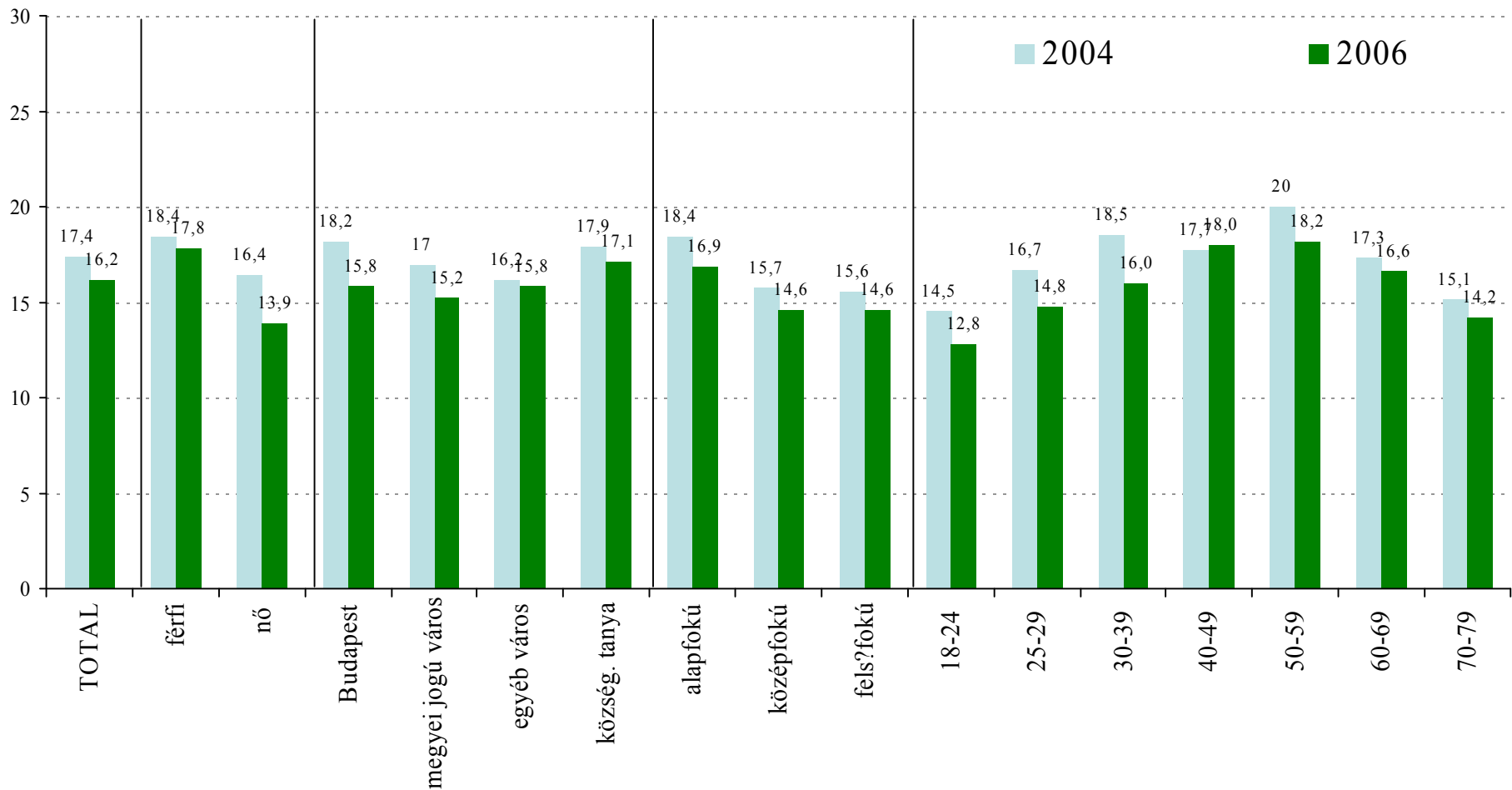
A dohányosok fele (52%) 20 szálnál kevesebbet szív el naponta.

2000 óta jelentős csökkenést mérünk az elszívott cigaretta mennyiség terén: 2000-még a dohányosok 22%-a szívtak el napi 20-nál kevesebbet, a többiek ennél többet, 2004 őszén már 45%, 2006-ban pedig 52% tartozik a „20 szál alattiak” táborába

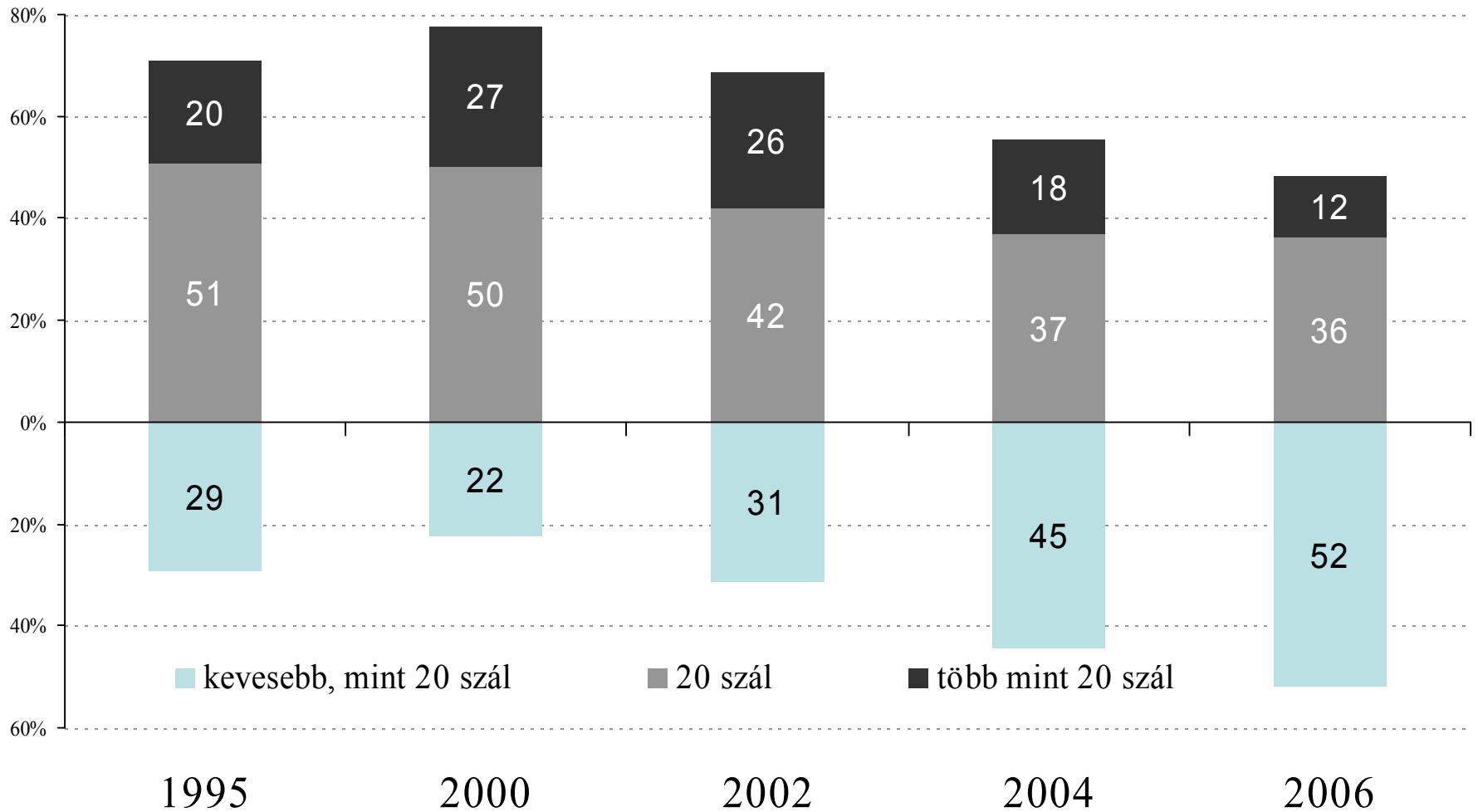

Átlagos mennyiség naponta

- 2004 október– 2006 március: átlag db -

Elszívott cigaretta mennyiség naponta

A rászokás

A mai a dohányosok három negyede korán, 18 éves korában vagy hamarabb kezdett dohányozni.

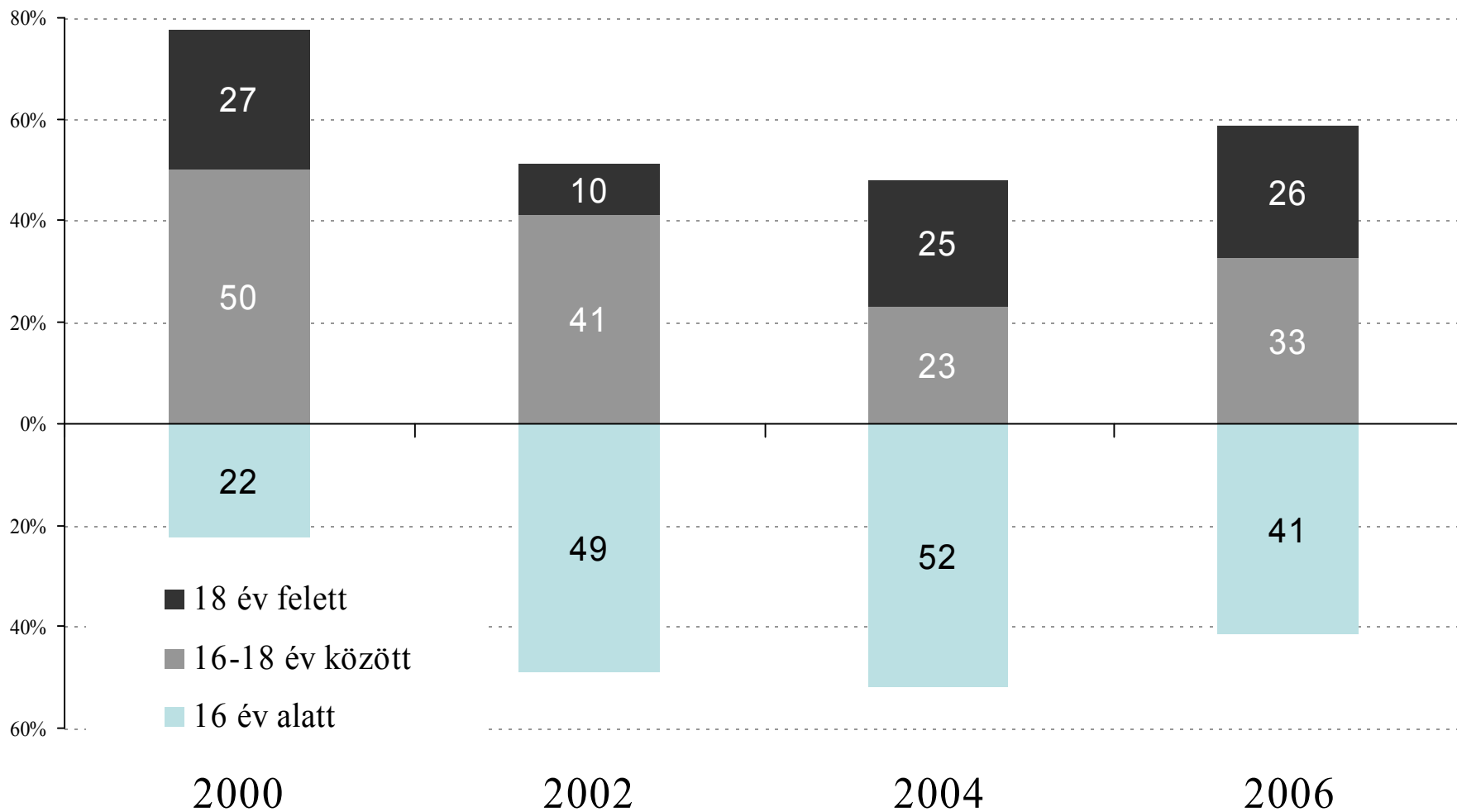
- Nagyrészüket (41%) már 16 éves korában, vagy előtte, 17-18 éves kora között pedig további harmaduk (33%).
- 2000 és 2004 között drasztikusan nőtt a korán kezdők aránya a dohányos népességben belül, 2004 és 2006 között valamelyest csökkent a 16 évesnél fiatalabban már dohányzók aránya, de még mindig a dohányosok 42 % kezd el a gimnázium alsóbb éveiben dohányozni.

A dohányzásra való rászokás és a családi / baráti környezetben lévő dohányosok száma között nagyon szoros az összefüggés.

- Akik 18 éves koruk előtt is dohányoztak, azok a háromnegyed részének az apja is dohányzott, a később rászokóknál ez az arány alacsonyabb (18-évesen rászokók 60%-ának, 20 év felett rászokók 44%-ának dohányzott az apja is)

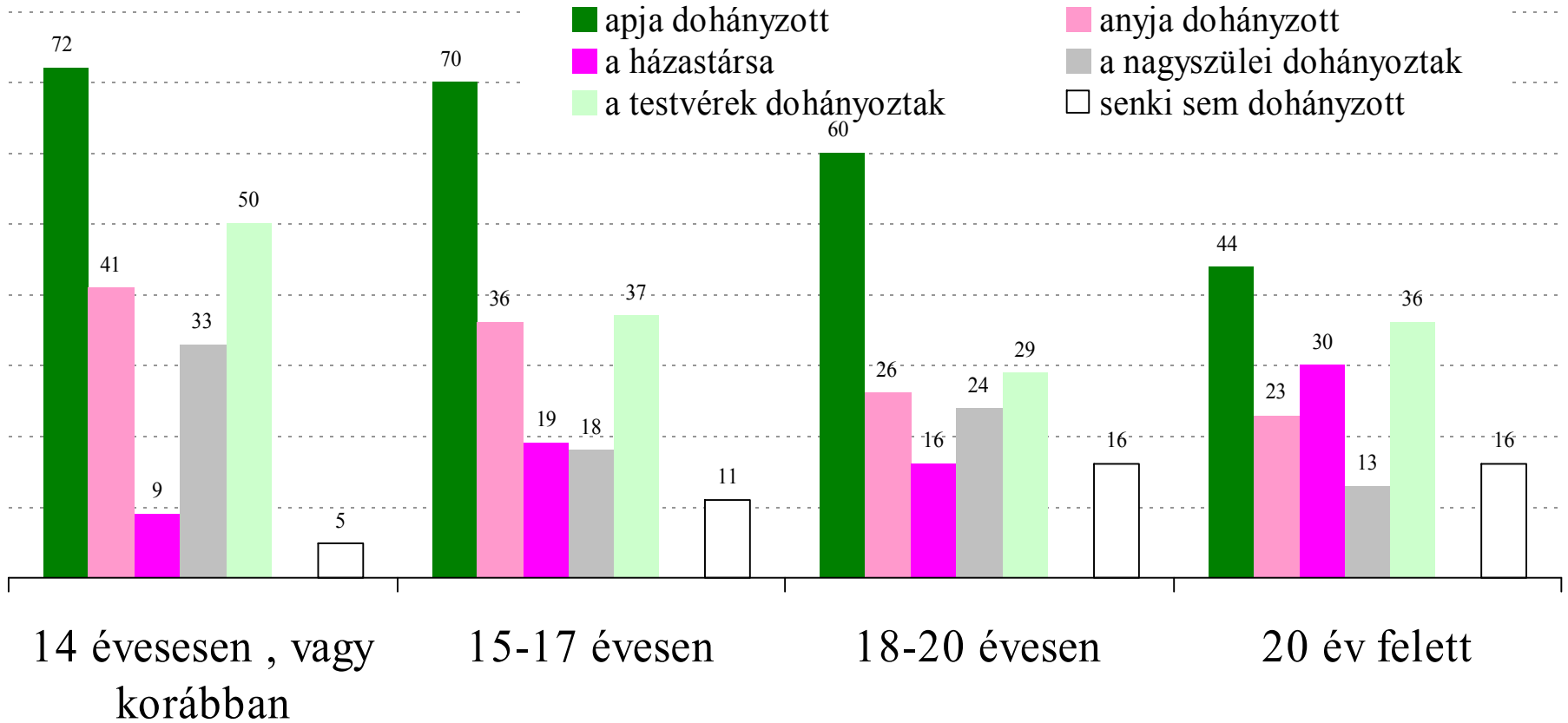
Hány éves korában szokott rá a dohányzásra ?

A családi hozzáállás meghatározó a rászokásban

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban

N²⁰⁰⁶=717

Mikortól dohányzik ?

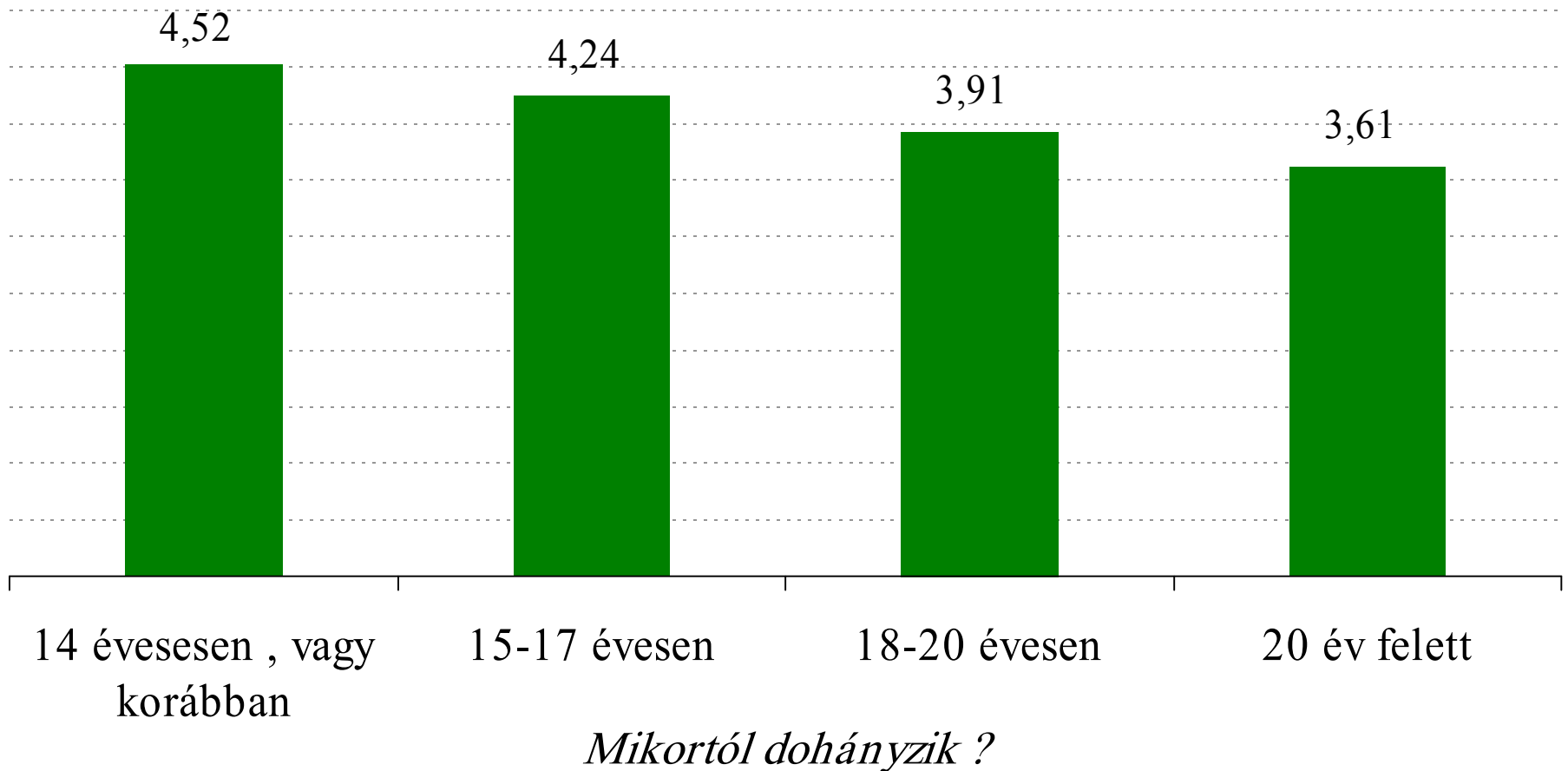

„Barátai/ismerősei közül hányan dohányoznak?”

- átlagok -

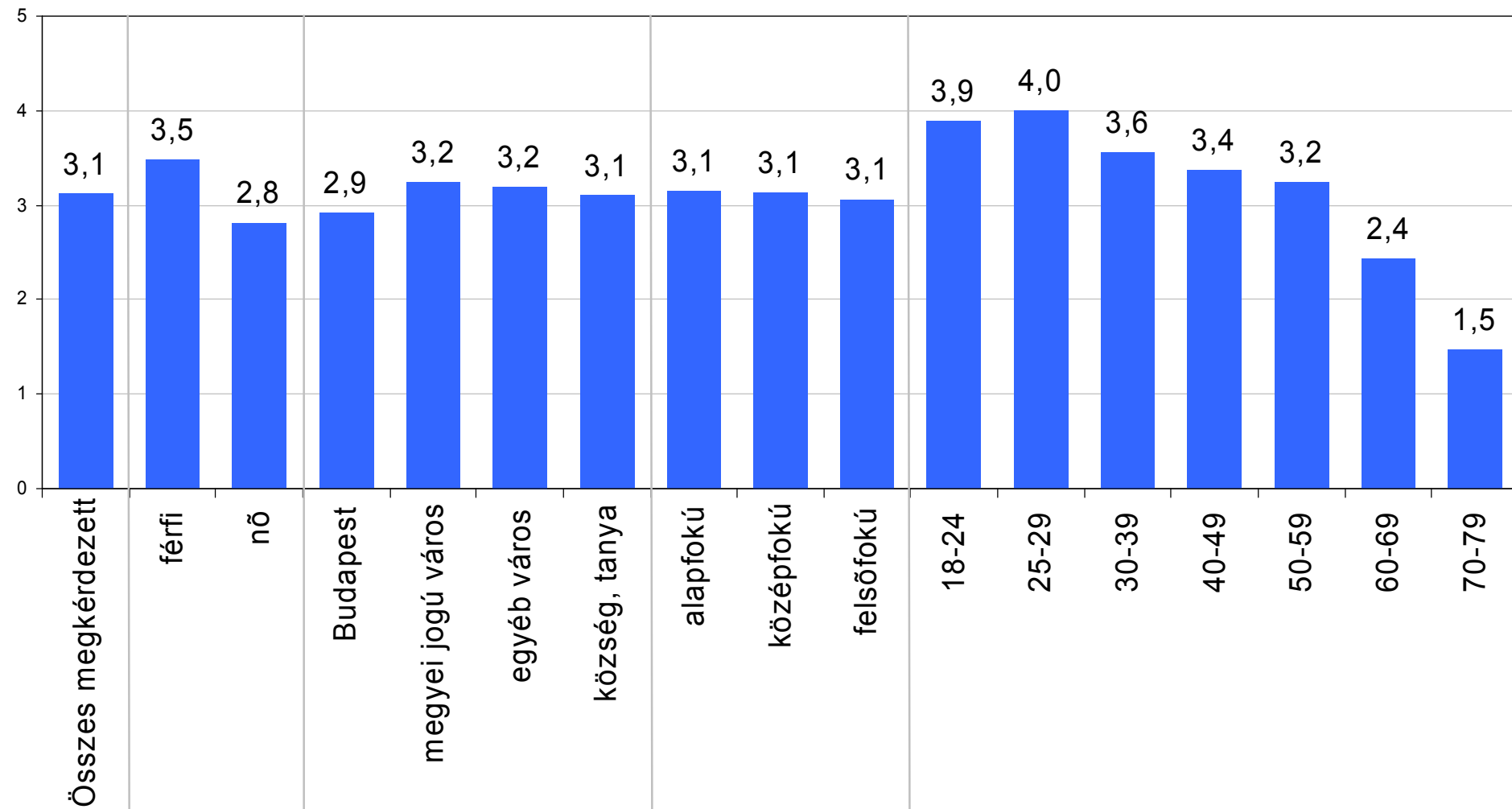
Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban

N²⁰⁰⁶= 717

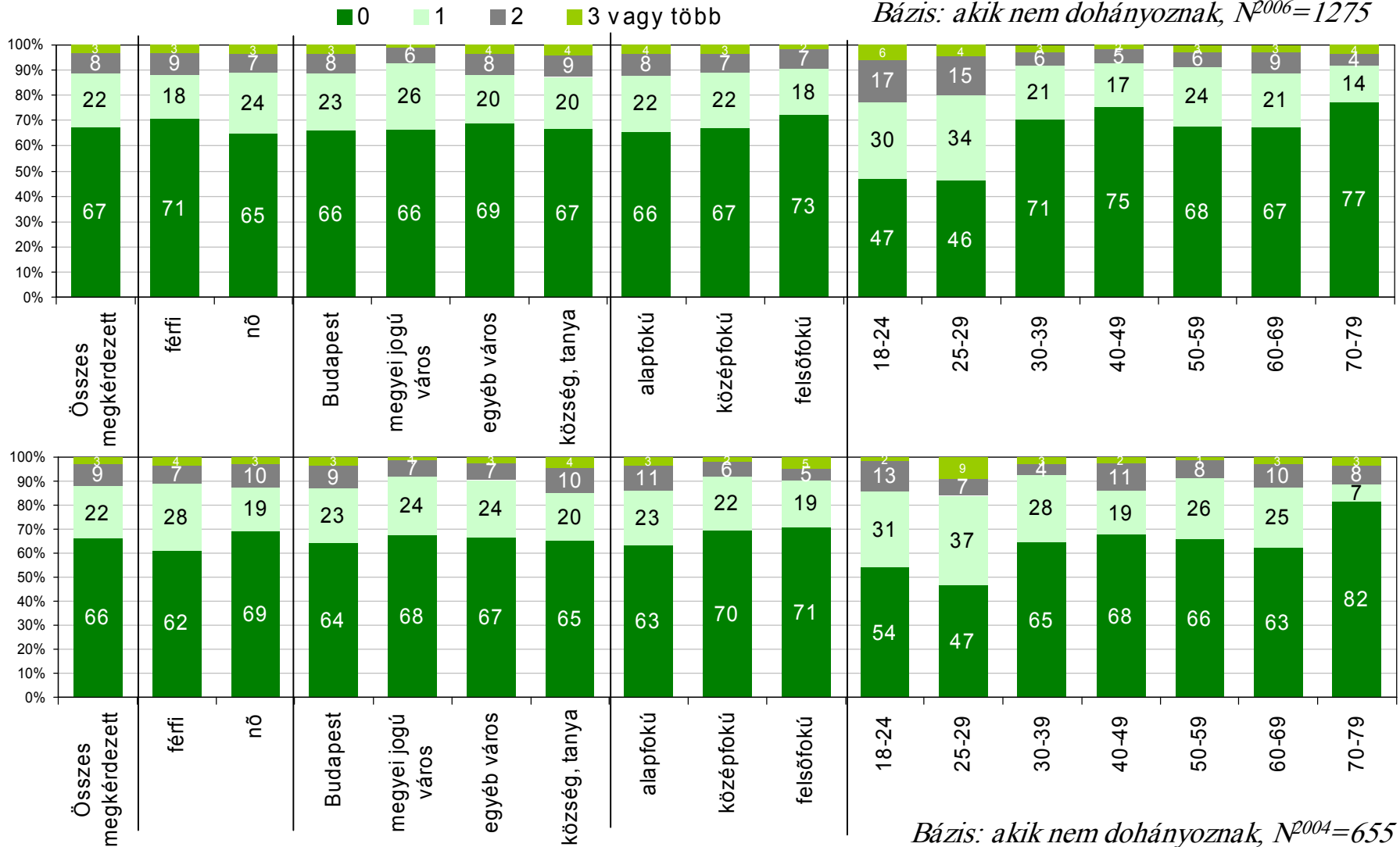
„Barátai/ismerősei közül hányan dohányoznak?”

- átlagok, összes megkérdezett -

„Hány családtagja dohányzik rendszeresen?” - a nem dohányzók körében -

Bázis: akik nem dohányoznak, $N^{2006}=1275$

A dohányzásról leszokni szándékozók

Összességében a dohányosok fele óhajt leszokni a dohányzásról. Ez az arány nem változott két év alatt.

Az iskolai végzettség és a leszokási szándék között szoros kapcsolat van, minél iskolázottabb valaki, annál valószínűbb, hogy szándékában áll leszokni.

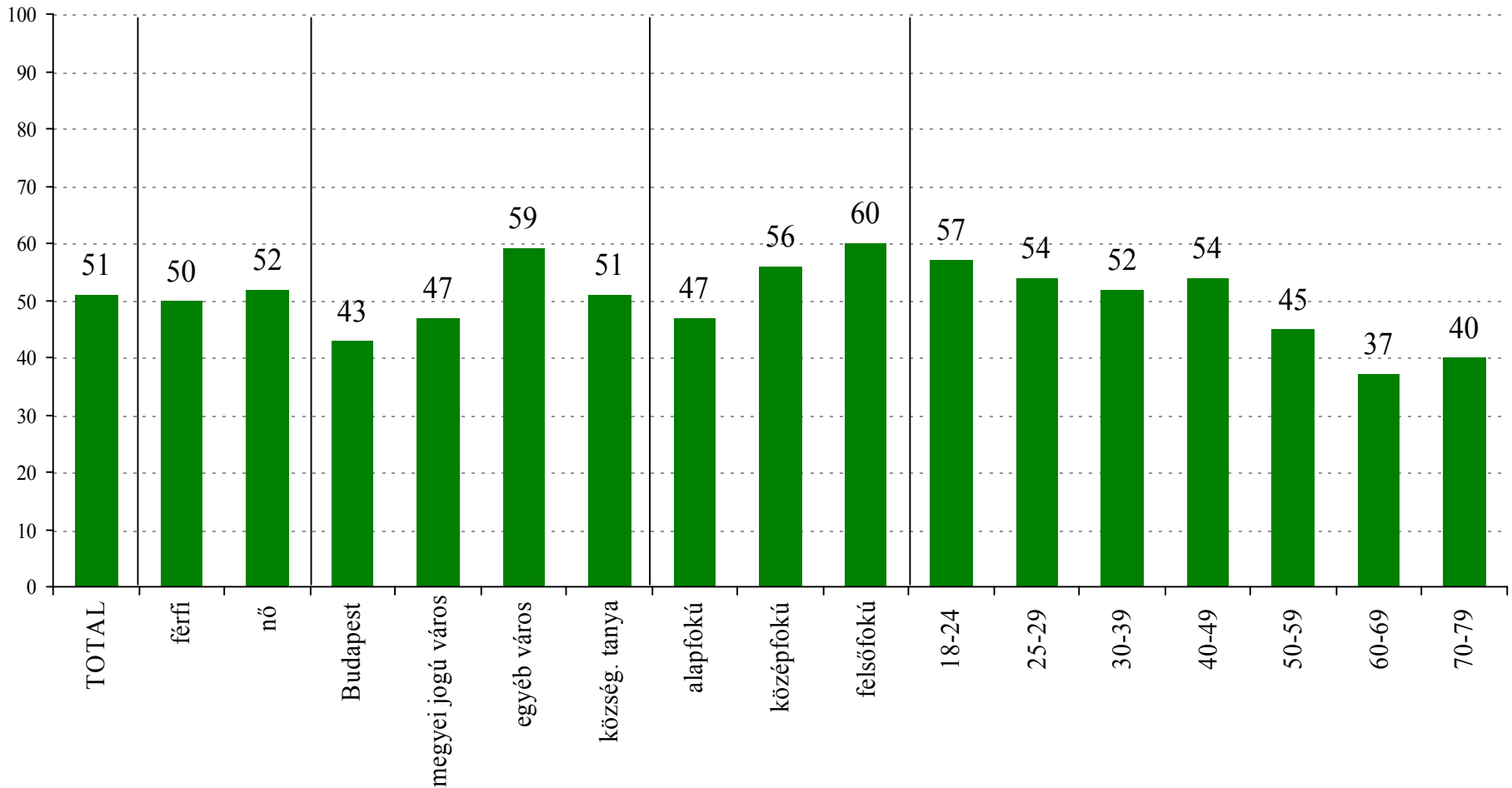
Az életkor előrehaladtával és különösen 50 év felett csökken azoknak az aránya, akik eldobnák e szokásukat

A leszokni szándékozók döntő része (87%) olyan dohányos, aki már próbálkozott a leszokással, minden második közülük az elmúlt évben. Segédeszközt kevesen, mindössze 17%-uk használt.

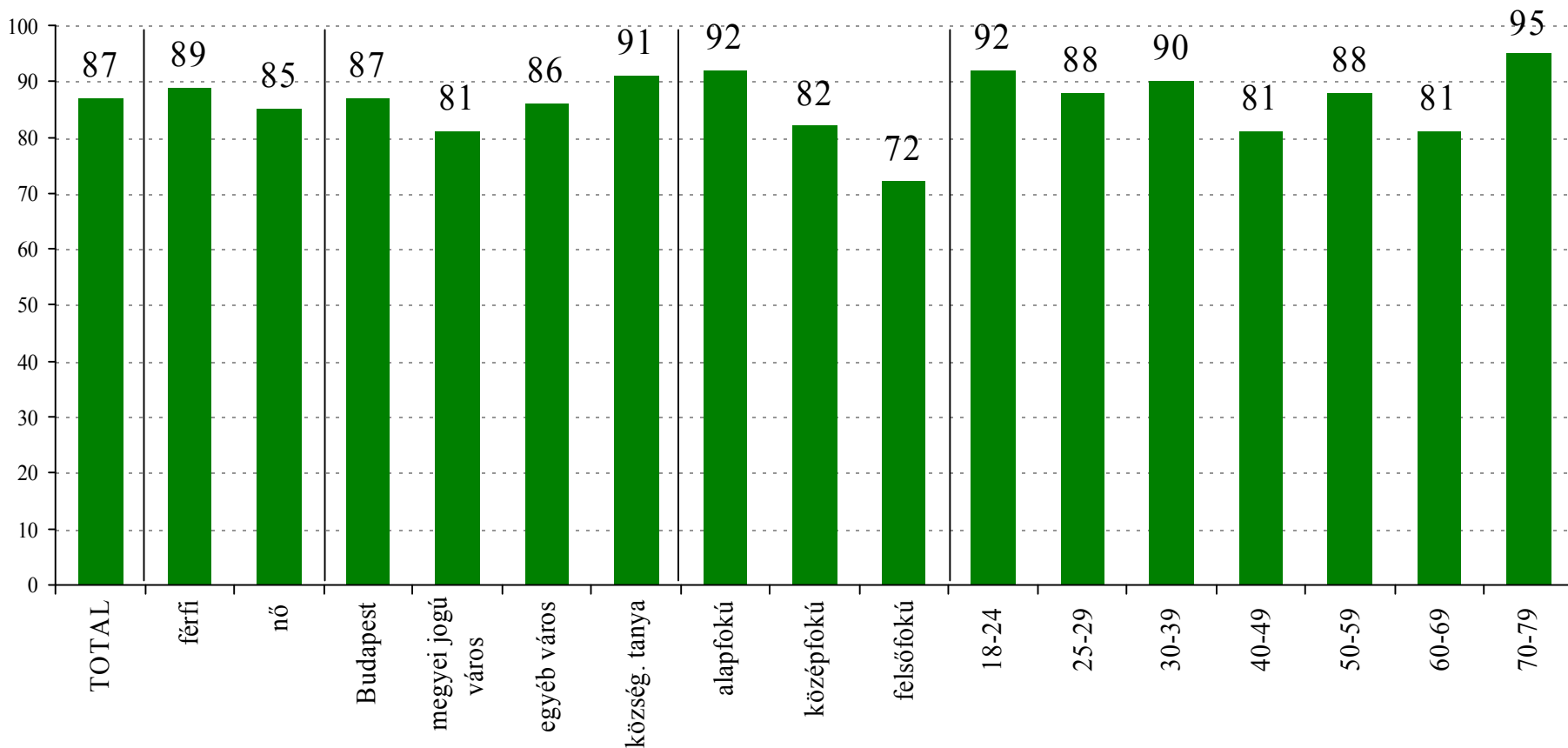
Szándékában áll leszokni a dohányzásról

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban

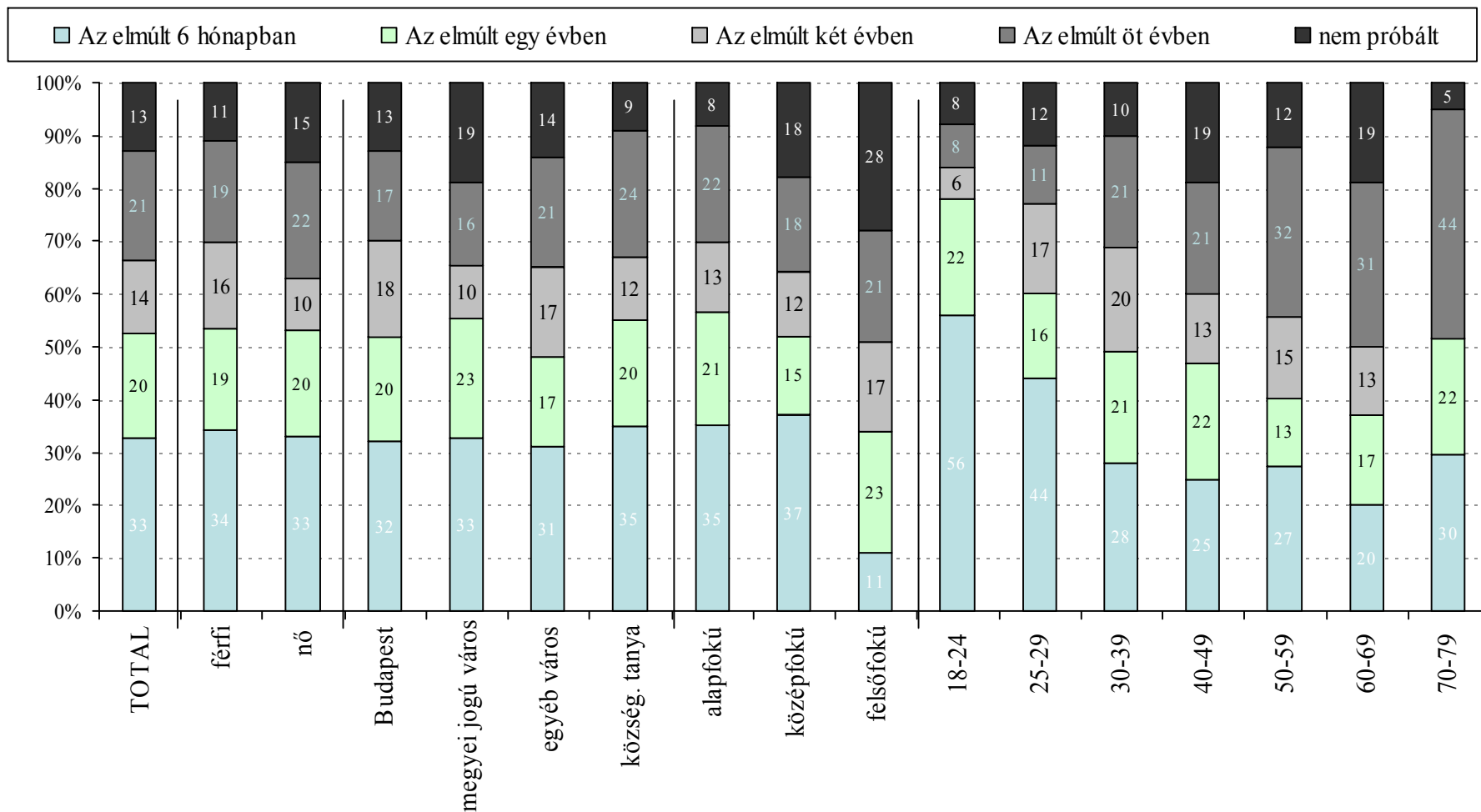
Meg is próbált leszokni a dohányzásról

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban és szándékában áll leszokni a dohányzásról

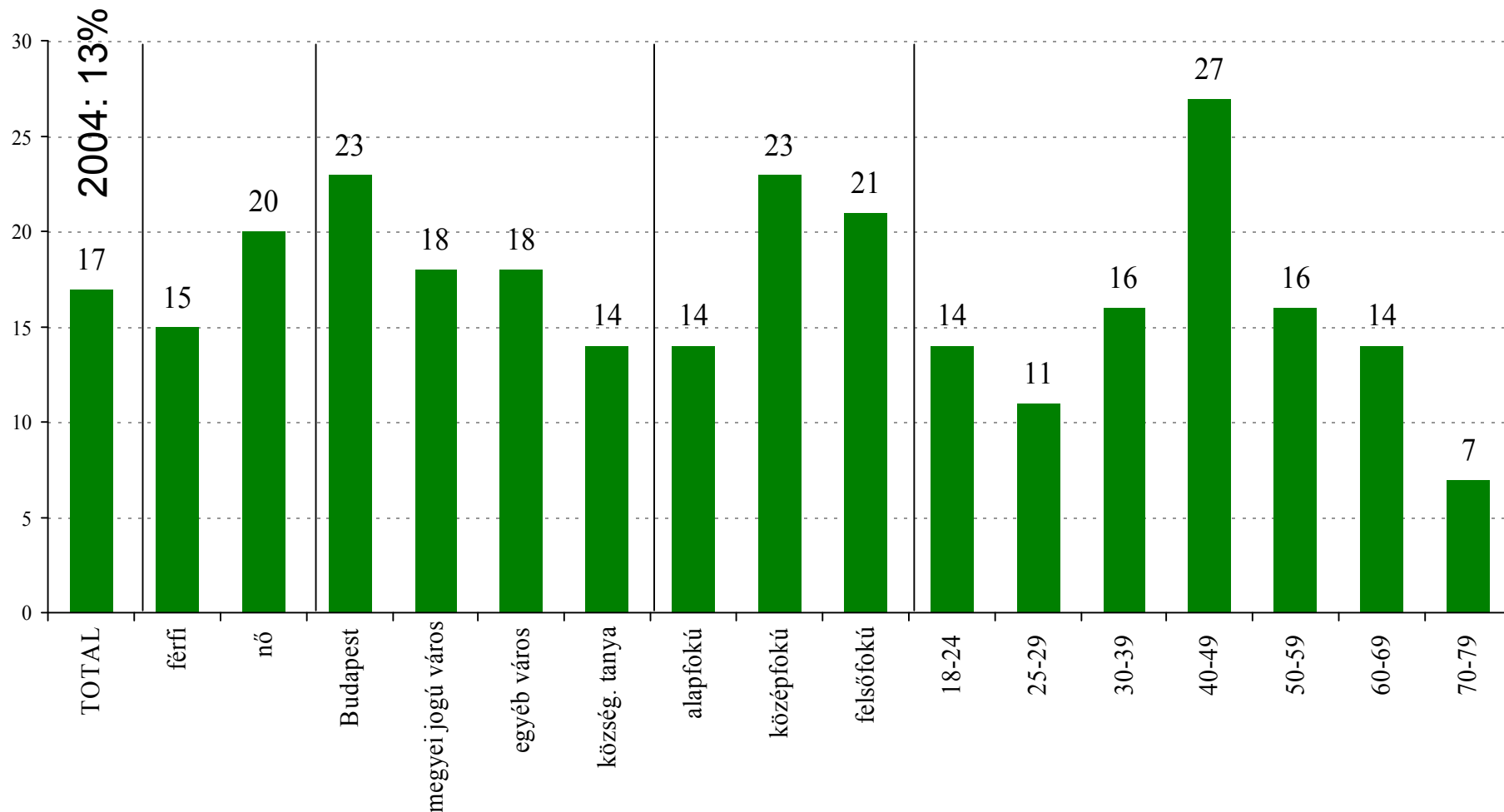
Mikor próbált meg legutoljára leszokni a dohányzásról?

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban és szándékban áll leszokni

Amikor legutóbb le szeretett volna szokni a dohányzásról, használt ehhez valamilyen segédeszközt?

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban és próbáltak már leszokni

Orvosi segítség a leszokásban

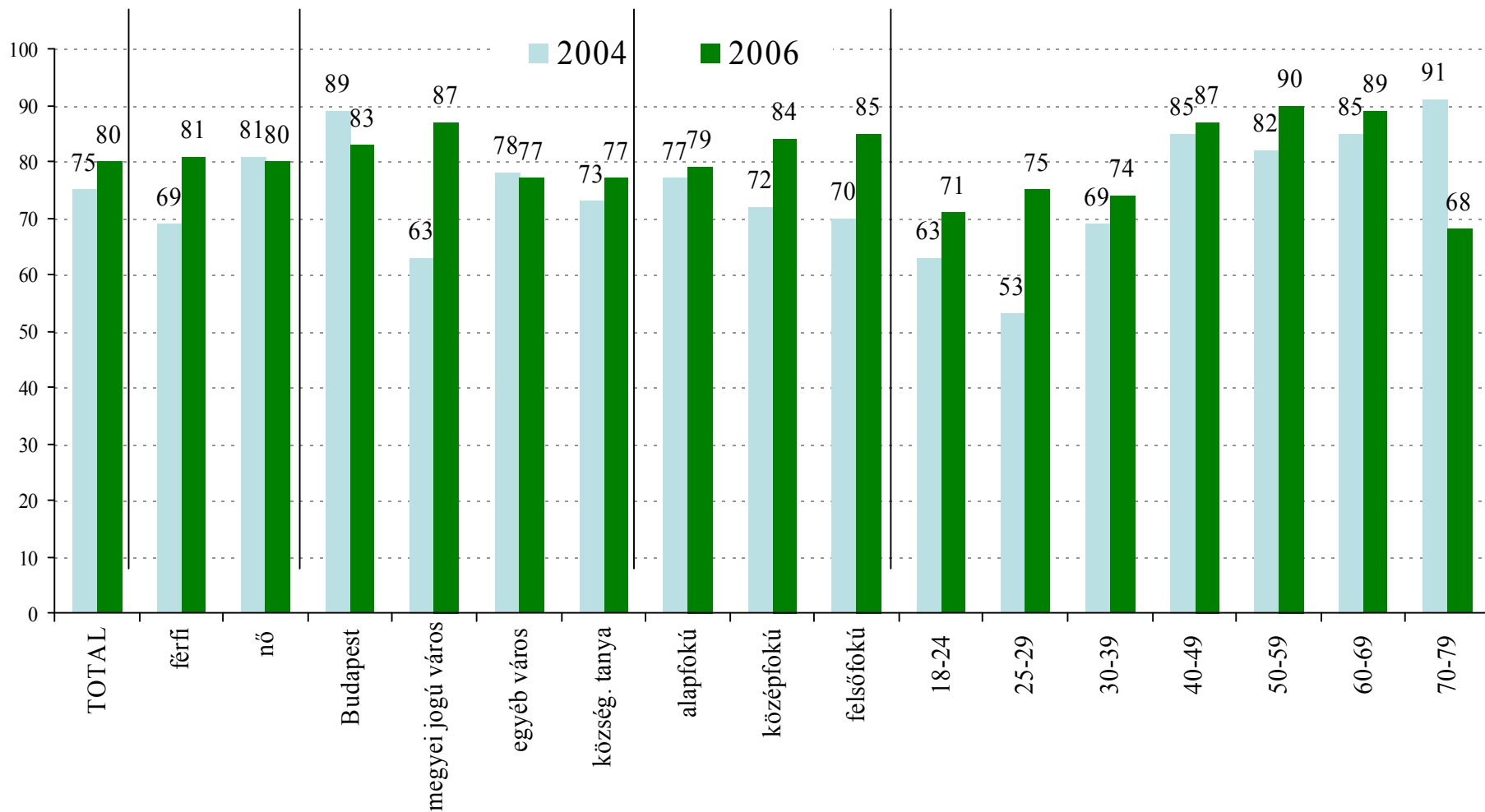
A dohányosok többségét (80%) már megkérdezte orvos, hogy dohányzik-e , de jóval kevesebben vannak azok, akiknek tanácsolták is, hogy szokjon le a dohányzásról (51%).

- Az orvosok nem preferálják jobban a nőket vagy a férfiakat,
- Ezen a téren nincs különbség a városi és a falusi orvosok között
- És aszerint sincs különbség, hogy a betegnek milyen az iskolai végzettsége

- Egyedül abban van különbség, hogy a páciens a fiatalabb, vagy a középkorú, idősebb generáció tagja. A megkérdezetteink tapasztalata szerint jellemzően a 40-70 év közöttieknek javasolták (60-68-72%) a dohányzásról való leszokást. Ez összefügg azzal, hogy ez a korosztály kerül inkább kapcsolatba orvossal, illetve ekkor jelentkeznek a dohányzás káros hatásai.

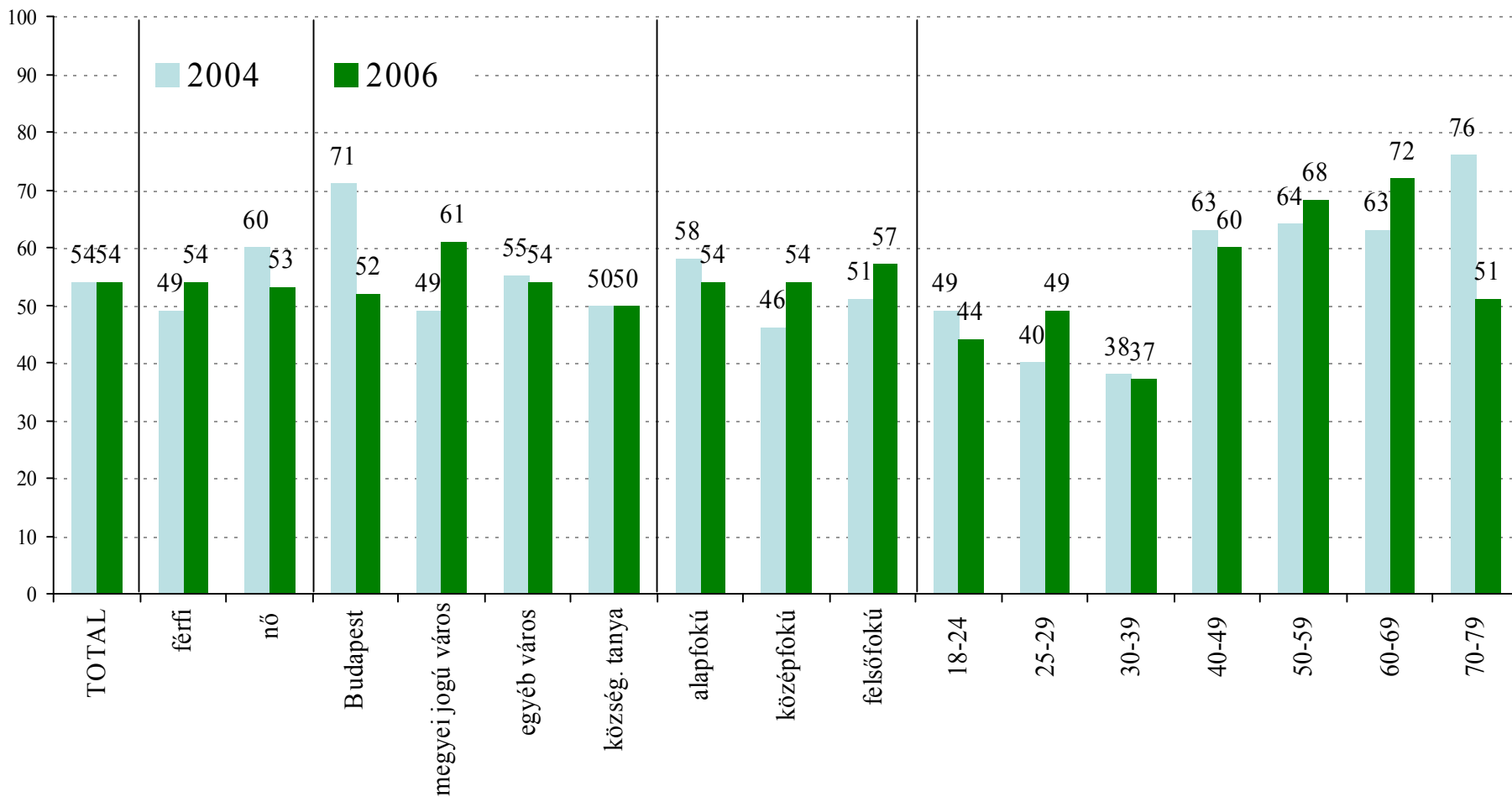
Előfordult-e valaha is, hogy egy orvos, vagy más, az egészségügyben dolgozó személy megkérdezte Öntől hogyan dohányzik-e? - igen % -

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban

Előfordult-e, hogy egy orvos, vagy más, az egészségügyben dolgozó személy tanácsolta Önnek a dohányzásról való leszokást? - igen % -

Bázis: akik dohányoztak az elmúlt 30 napban

A DOHÁNYMARKETINGGEL ÉS A NYILVÁNOS DOHÁNYZÁSSAL KAPCSOLATOS ATTITŰDÖK

Dohánymarketinggel kapcsolatos attitűdök

Általában szigorodott a közvélekedés a dohányzás minden aspektusával kapcsolatban

- A lakosság kétharmada egyetért azzal, hogy *„meg kellene tiltani a dohánytermékek reklámozását az üzletekben”*.
- Valamivel kevesebben, de még így is a lakosság nagyobbik fele egyetért azzal, hogy *„meg kellene tiltani a nyitott nyilvános helyeken való dohányzást”* és hogy *„különleges engedéllyel rendelkező üzletek árusíthatnának csak dohánytermékeket”*.
- A lakosság fele ért egyet azzal, hogy *„meg kellene tiltani, hogy dohánygyárak sport, vagy közéleti rendezvényeket szponzoráljanak”*.

Minden attitűd esetében az idősebb korosztályok felé haladva szigorodik a megítélés.

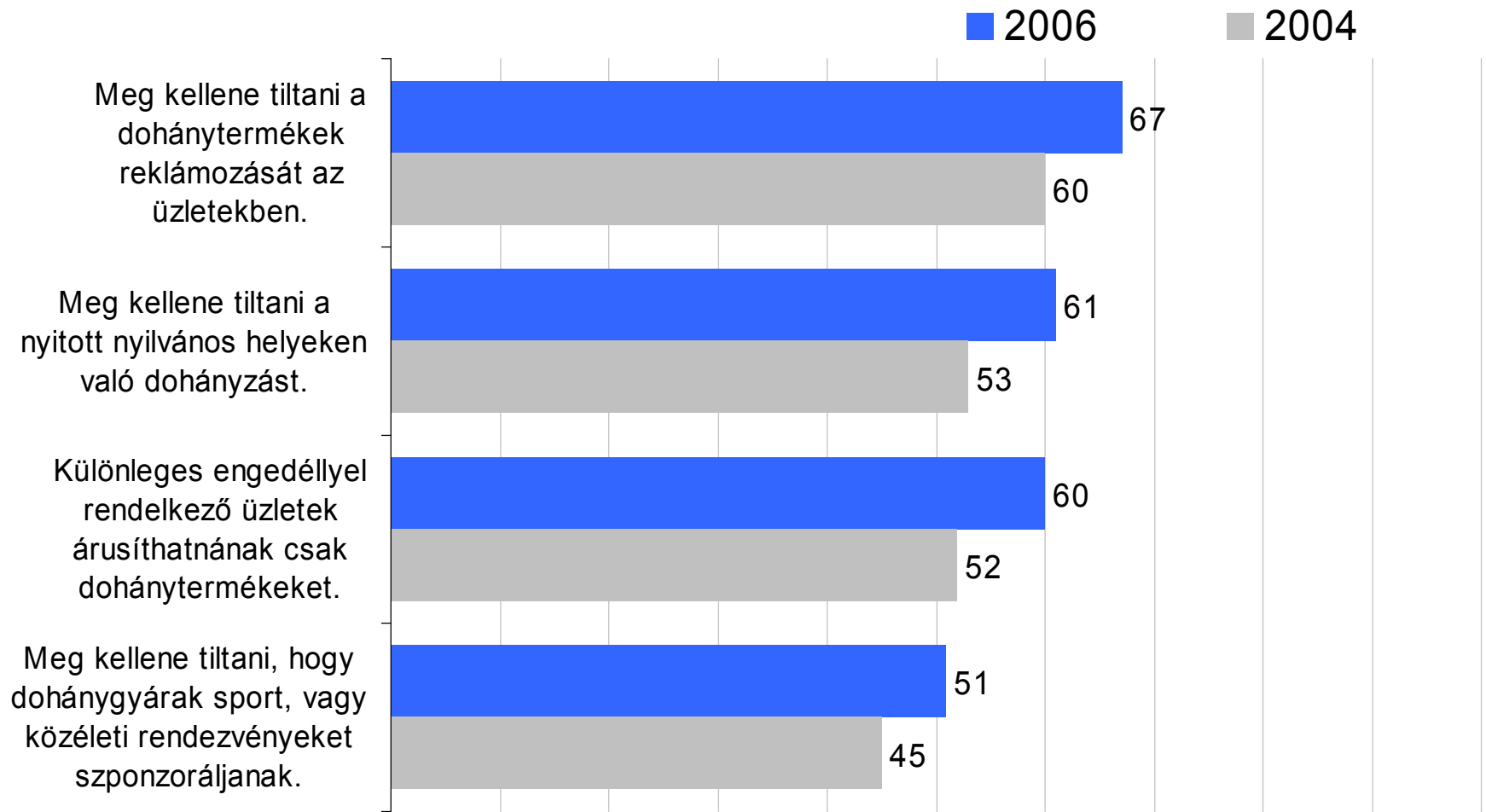
A 2004-es felméréshez képest leginkább a fiatalok (40 alattiak) véleménye változott, 10-15 százalékponttal többen vannak azok, akik megszorítás-pártiak a dohányzással kapcsolatban.

Dohánymarketinggel kapcsolatos attitűdök

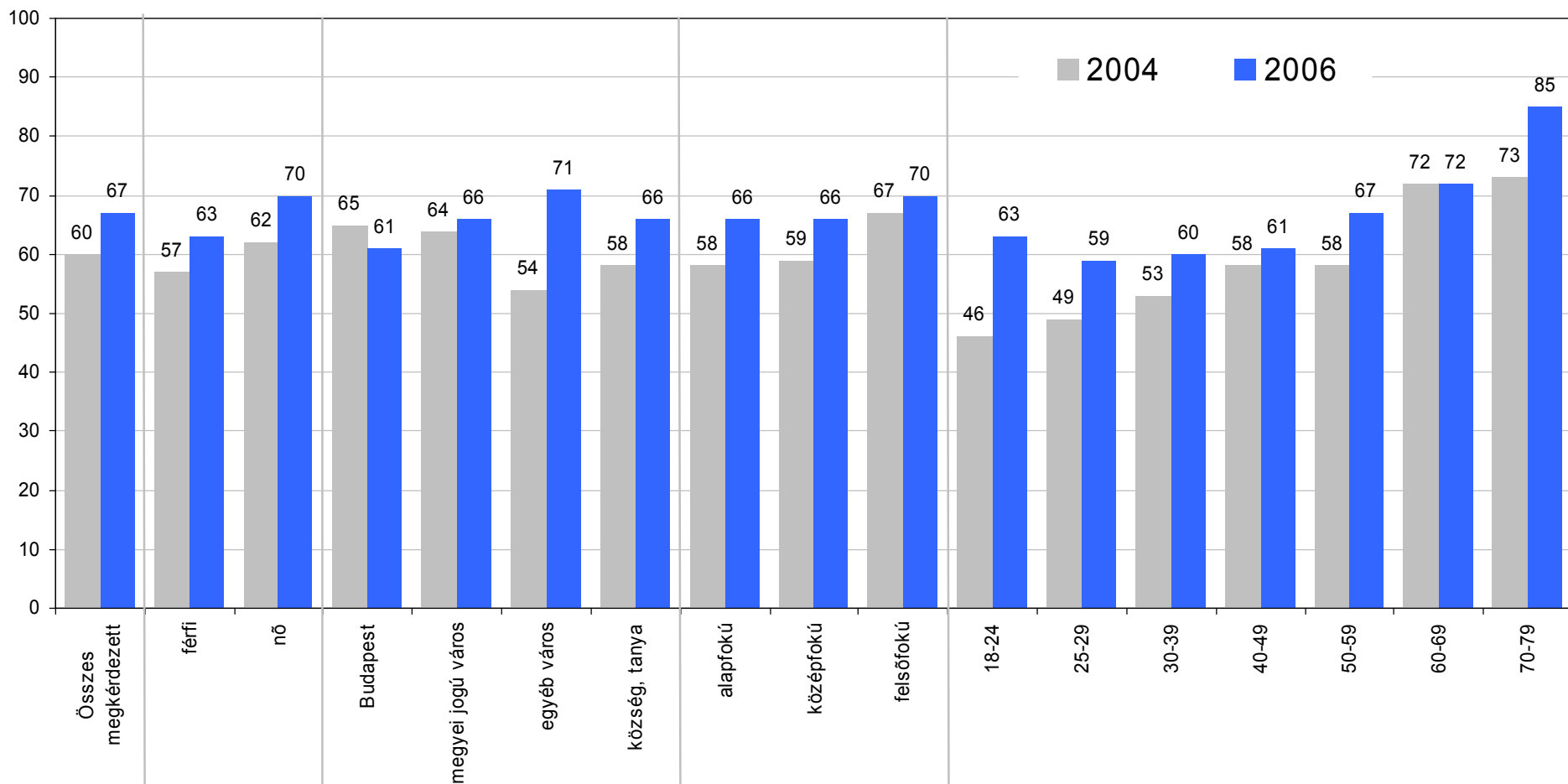
2004 – 2006

- Egyetértők aránya %-

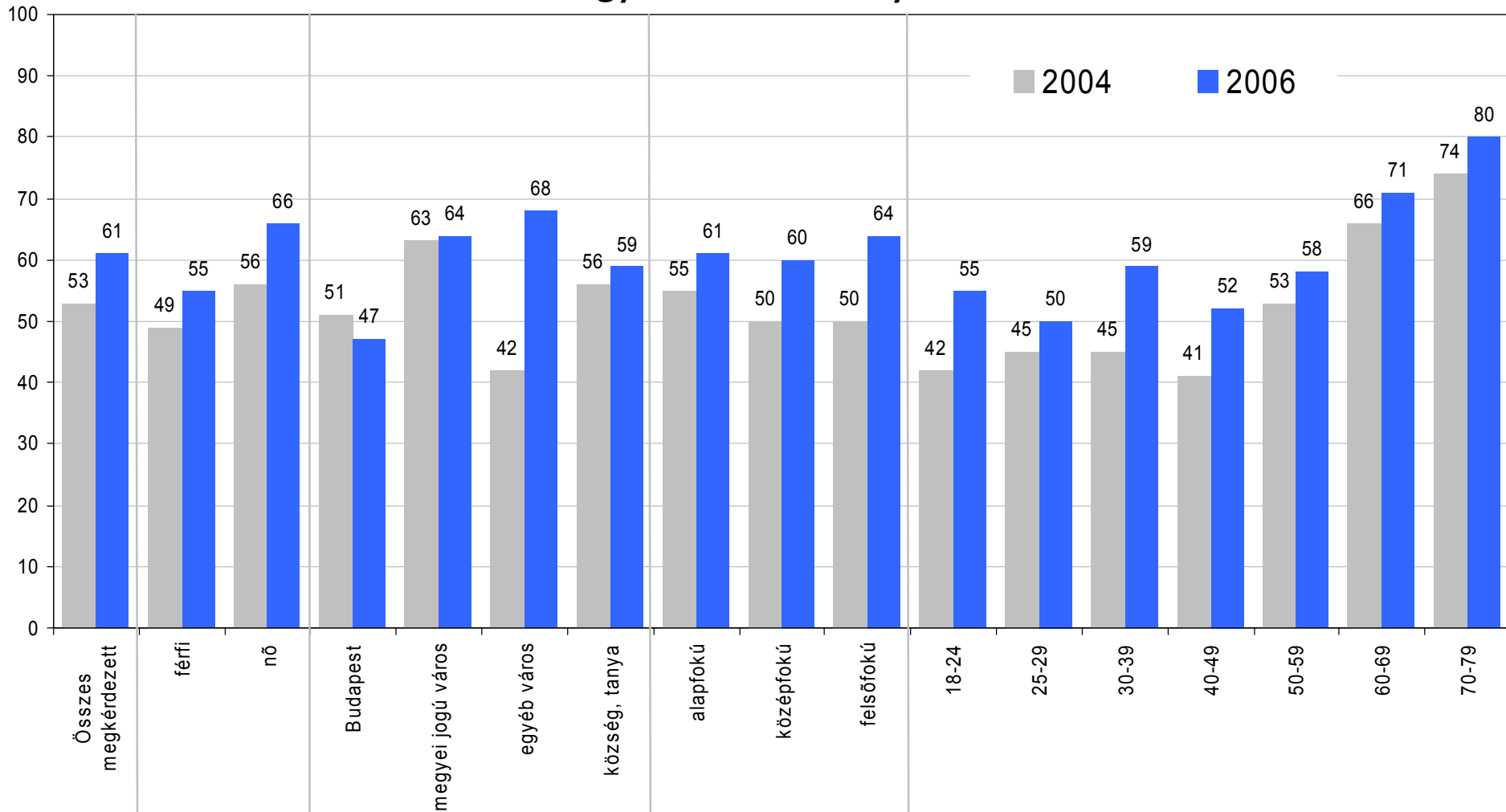
„Meg kellene tiltani a dohánytermékek reklámozását az üzletekben.”

- Egyetértők aránya -

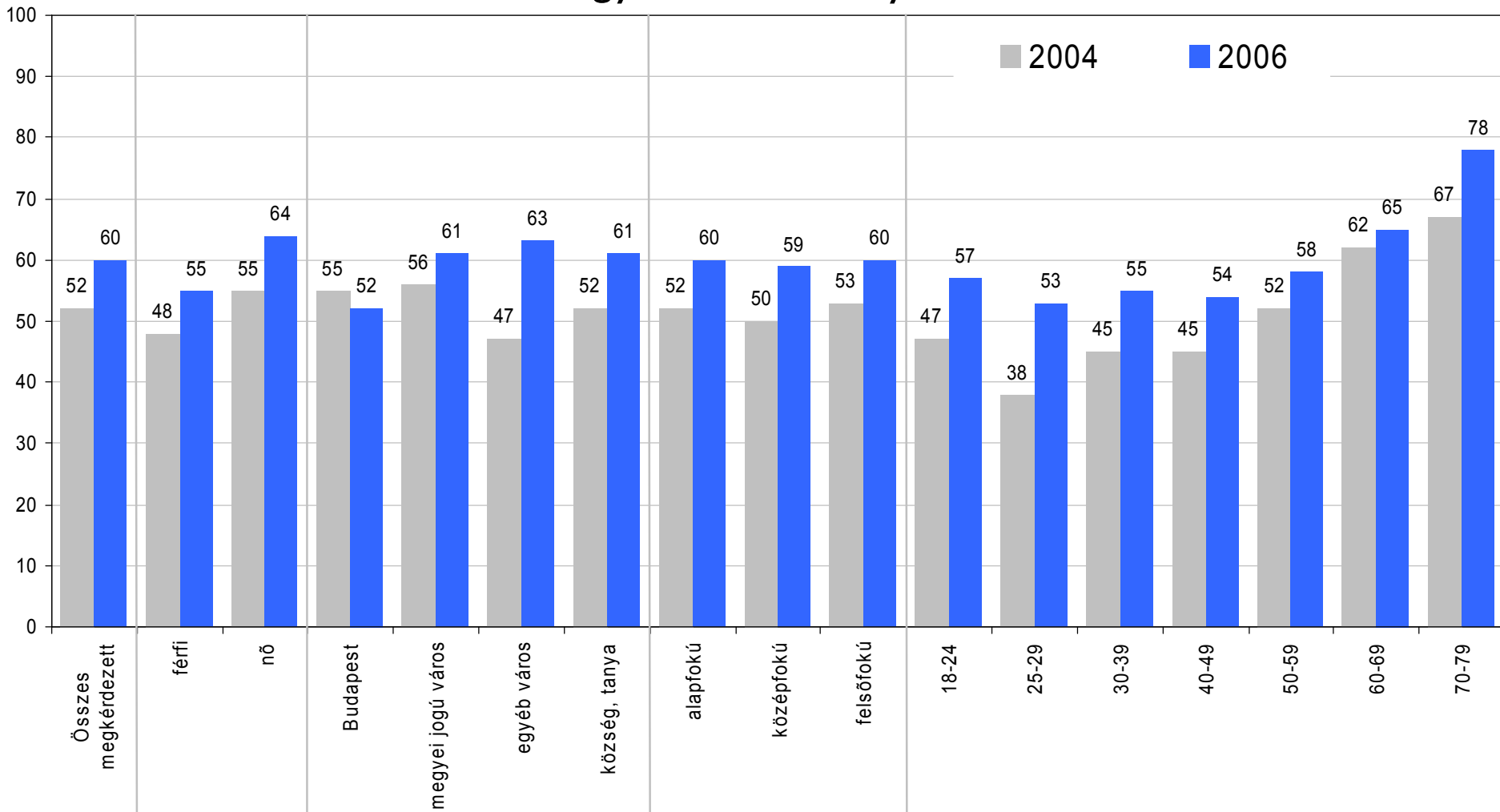
„Meg kellene tiltani a nyitott nyilvános helyeken való dohányzást.”

- Egyetértők aránya -

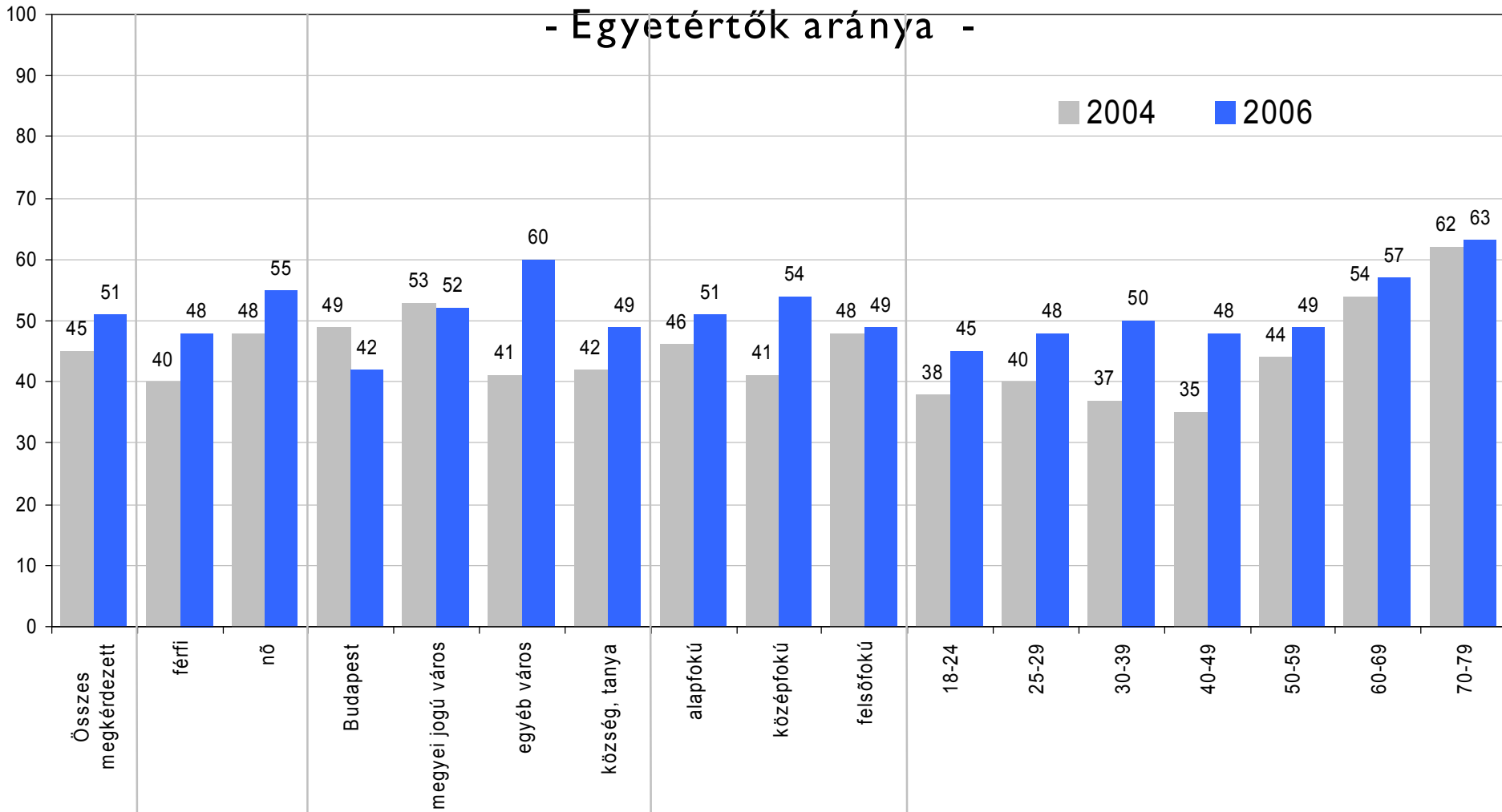
„ Különleges engedéllyel rendelkező üzletek árusíthatnának csak dohánytermékeket.”

- Egyetértők aránya -

„Meg kellene tiltani, hogy dohánygyárak sport, vagy közéleti rendezvényeket szponzoráljanak.”

- Egyetértők aránya -

Dohányzással kapcsolatos attitűdök

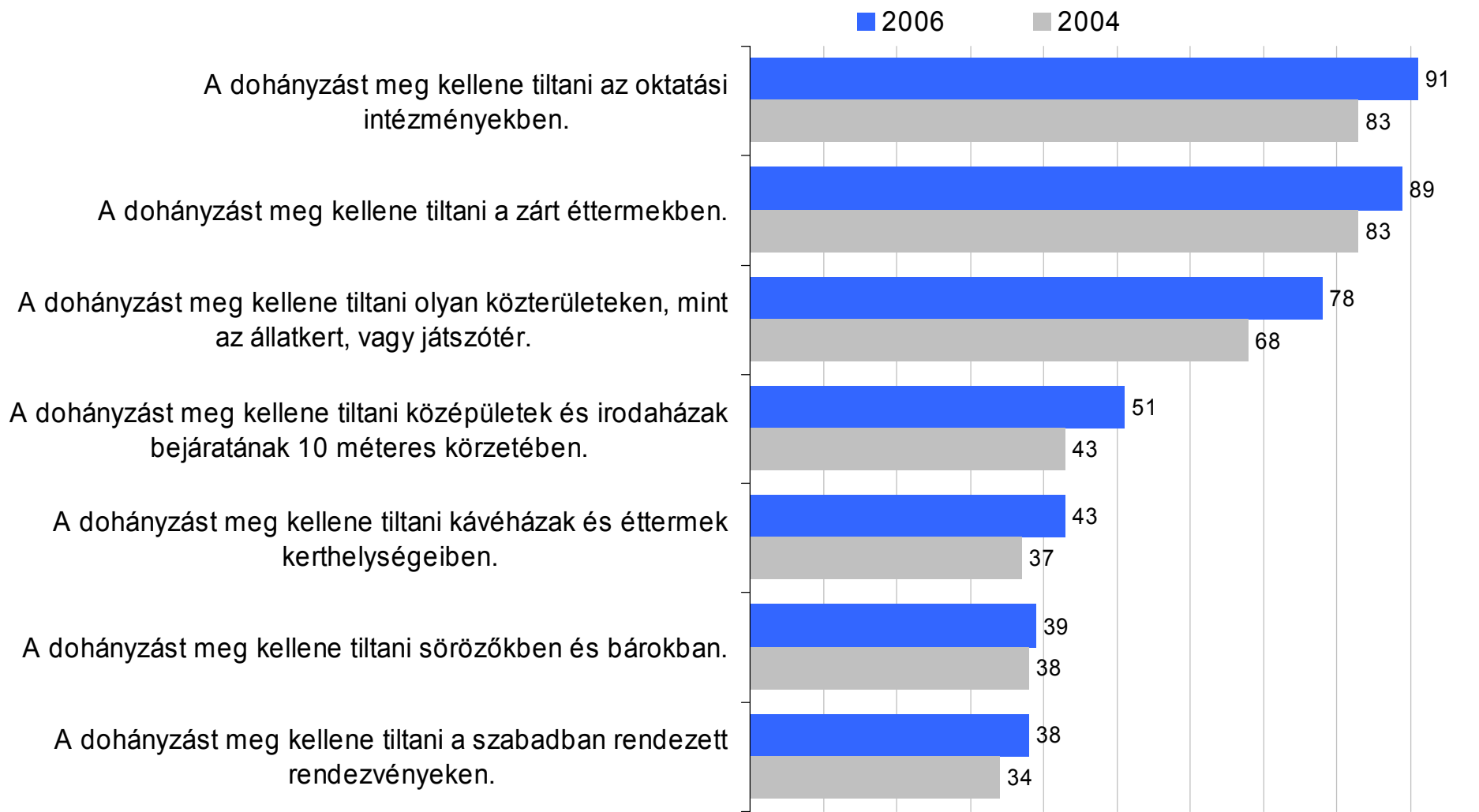
Konszenzus van abban, hogy oktatási intézmények és zárt éttermek egész területén meg kell tiltani a dohányzást (91-89%). Ezzel 2006-ban még többen egyetértenek, mint 2004-ben.

2004-ben még jelentős különbség mutatkozott a korosztály szerint. Akkor a fiatalabb korosztályoknak jóval kisebb része értett egyet azzal, hogy „ az oktatási intézmények egész területén meg kell tiltani a dohányzást”, 2006-ban már jóval többen, a legfiatalabbak 89-90% egyetért ezzel .

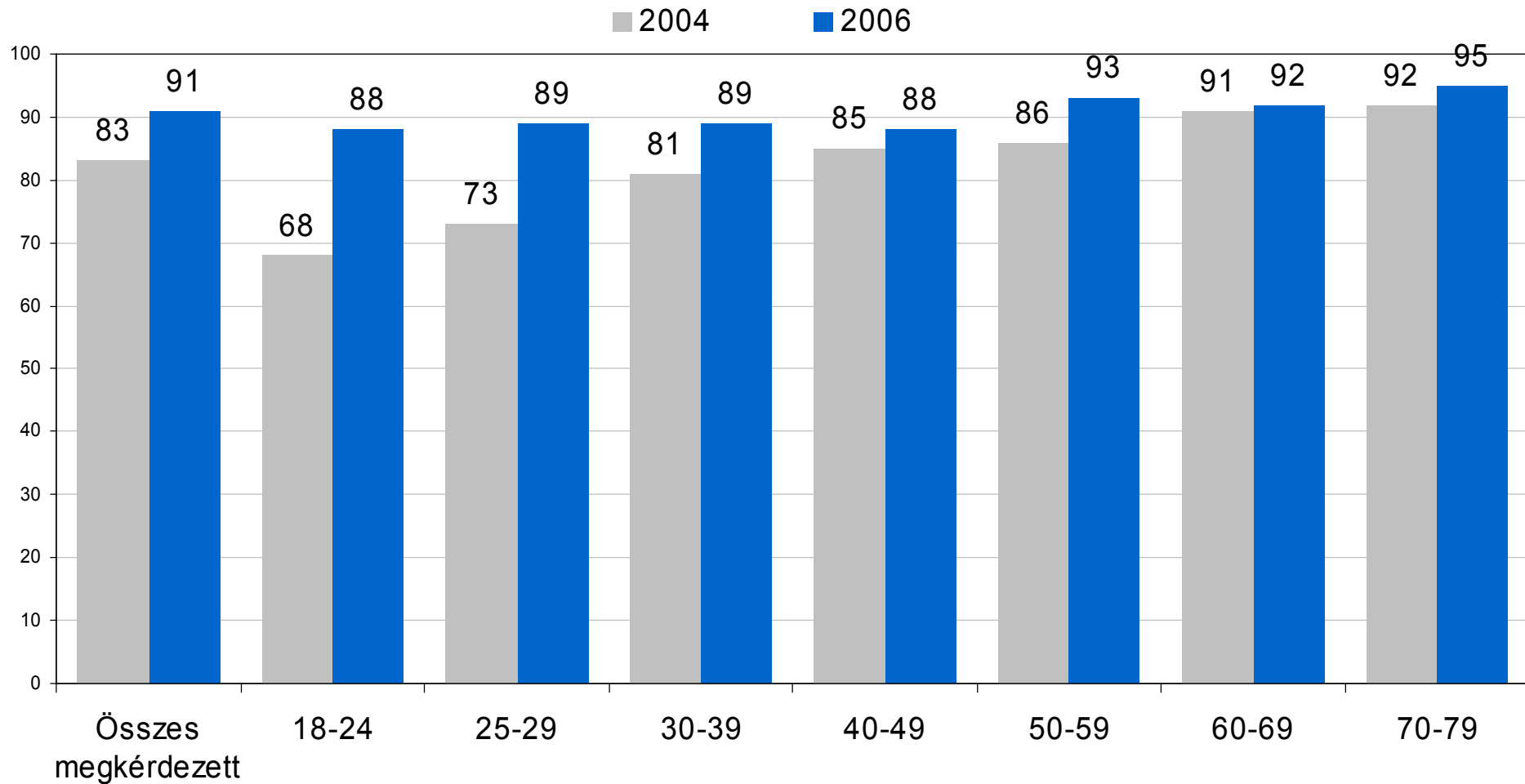
Dohányzással kapcsolatos attitűdök

- Egyetértők aránya, % -

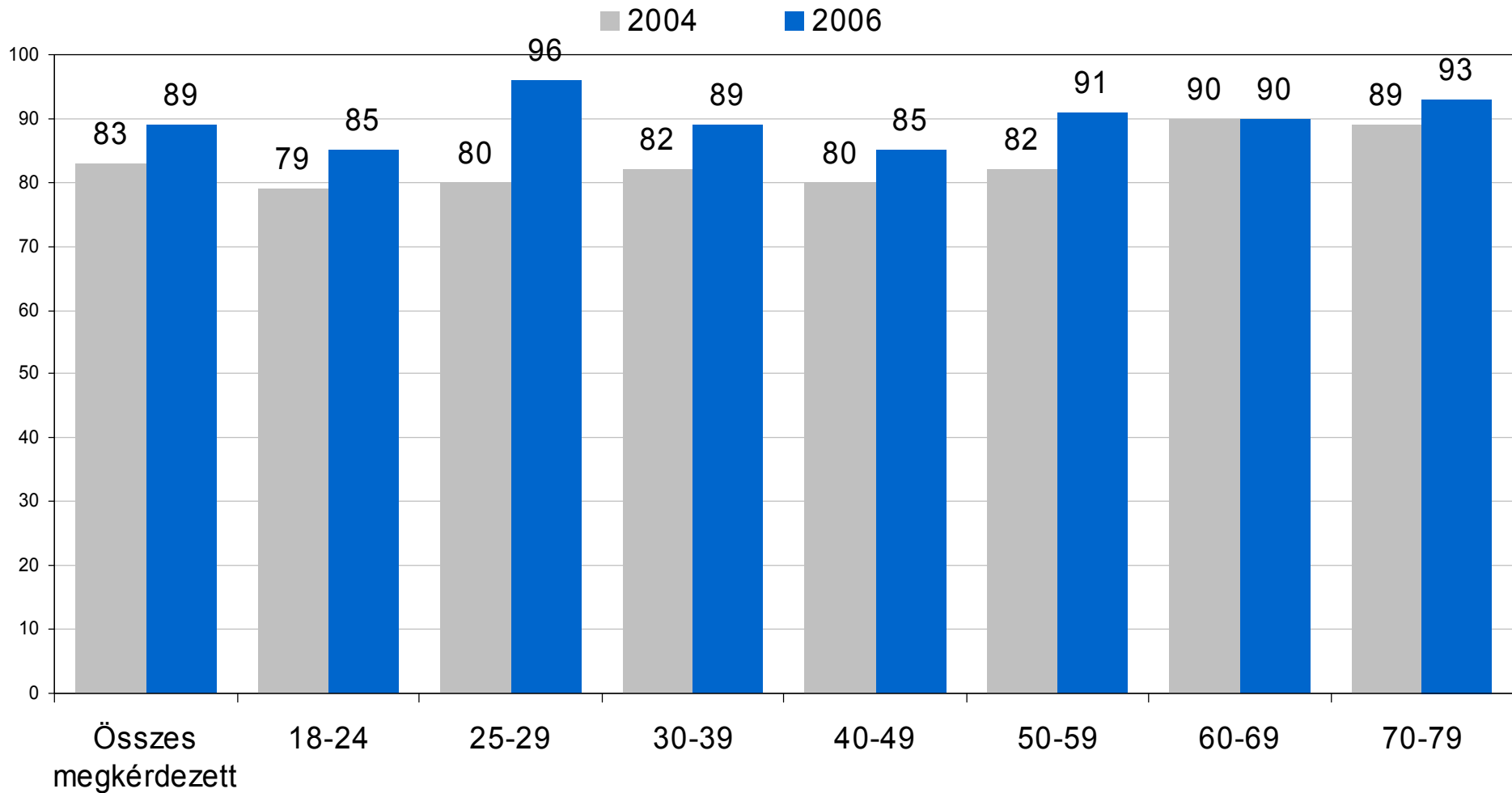
„A dohányzást meg kellene tiltani az oktatási intézményekben.”

- Egyetértők aránya életkor szerint, % -

„A dohányzást meg kellene tiltani a zárt éttermekben.”

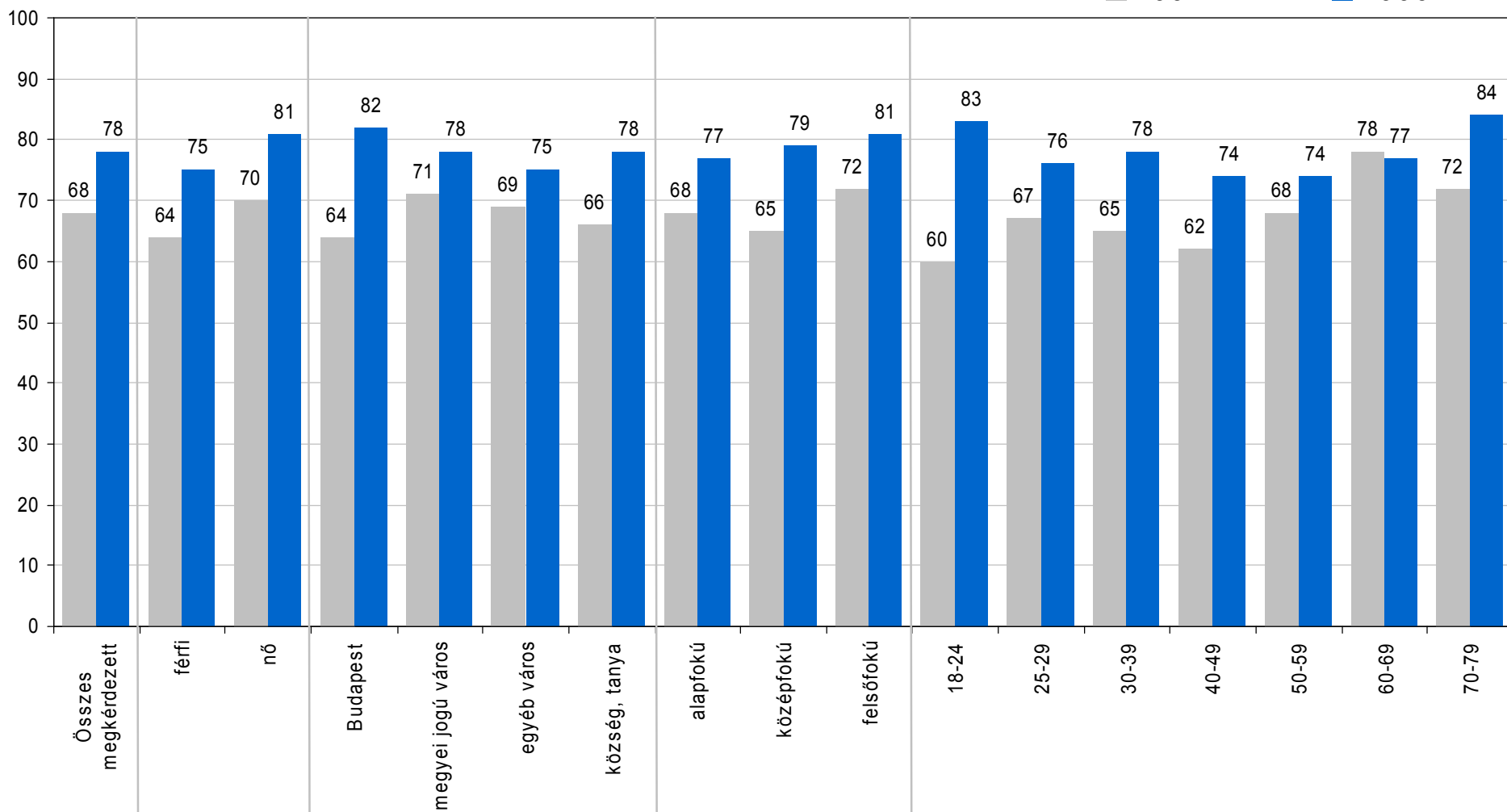
- Egyetértők aránya életkor szerint, % -

„A dohányzást meg kellene tiltani olyan közterületeken, mint az állatkert, vagy játszótér.”

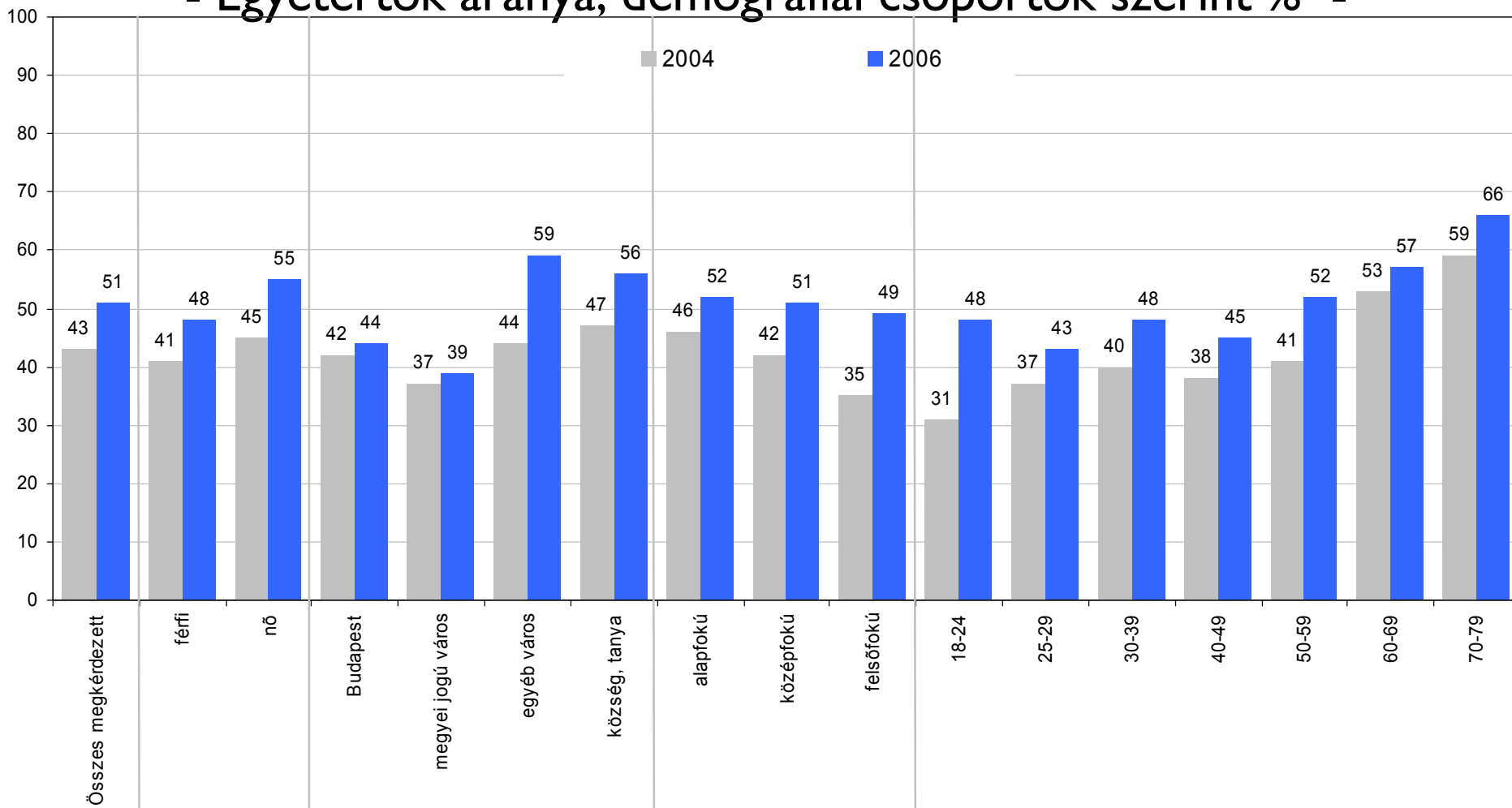
- Egyetértők aránya, demográfiai csoportok szerint % -

■ 2004 ■ 2006

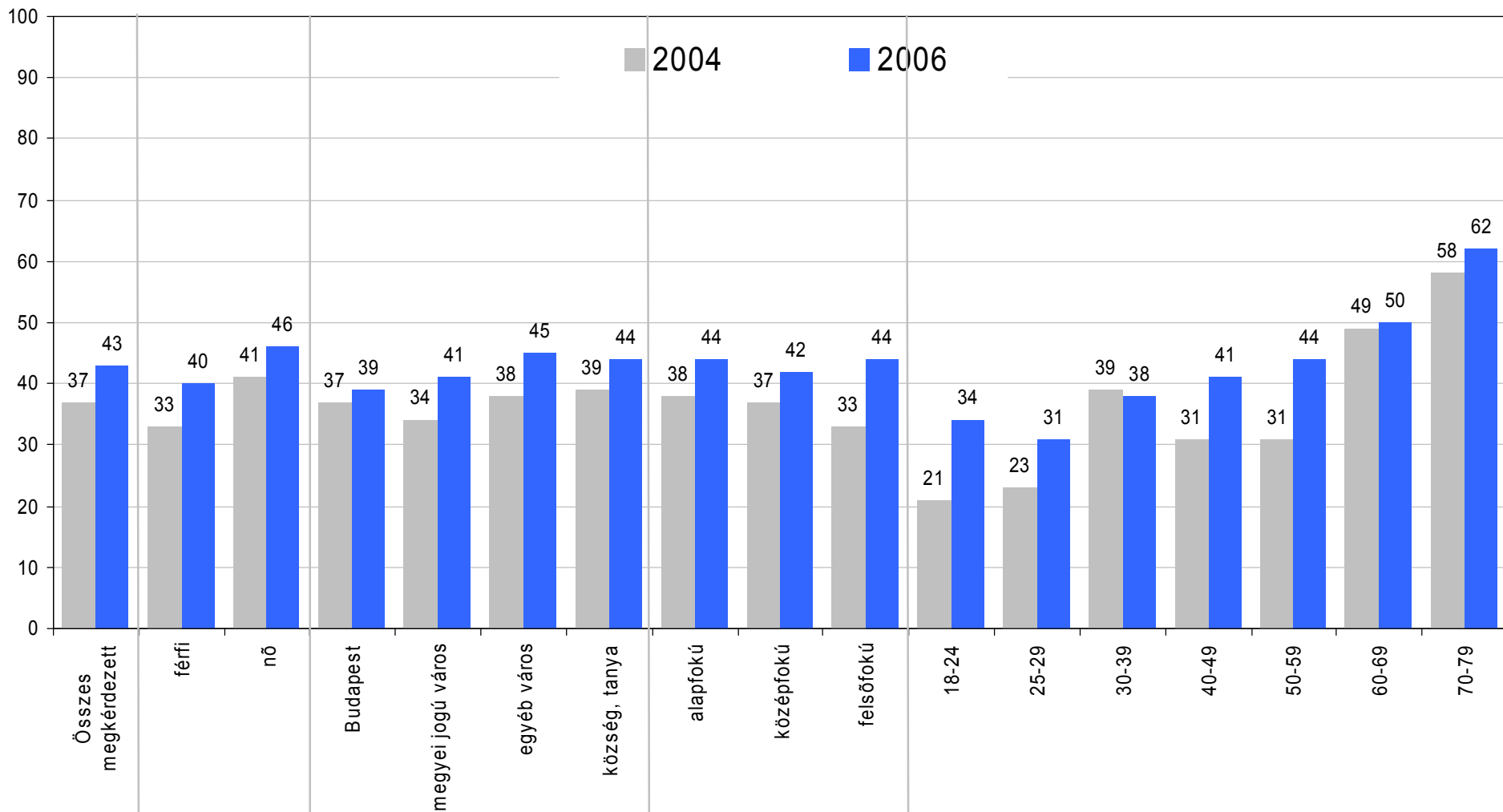
„A dohányzást meg kellene tiltani középületek és irodaházak bejáratának 10 méteres körzetében.”

- Egyetértők aránya, demográfiai csoportok szerint % -

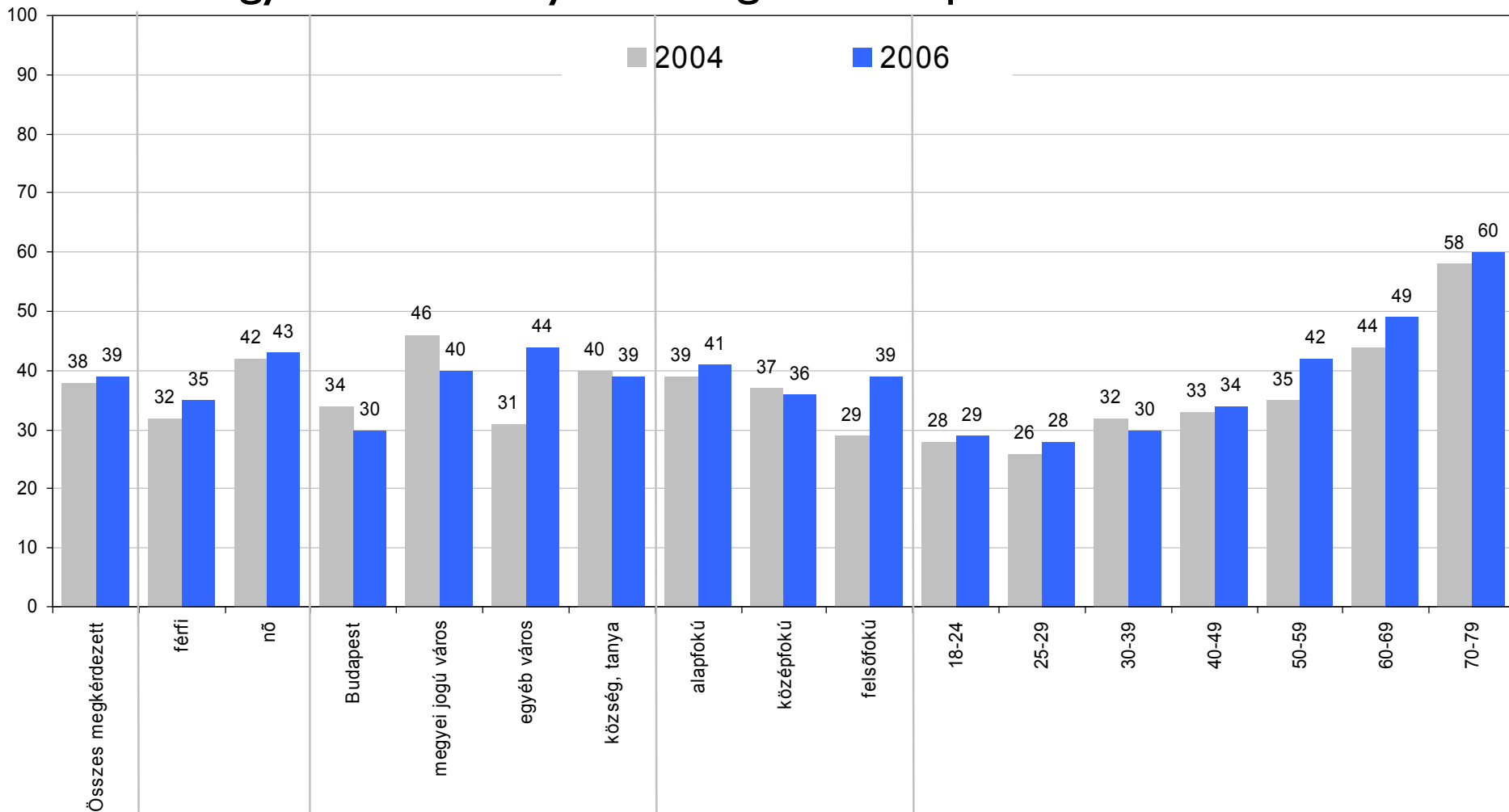
„A dohányzást meg kellene tiltani kávéházak és éttermek kerthelységeiben.”

- Egyetértők aránya, demográfiai csoportok szerint % -

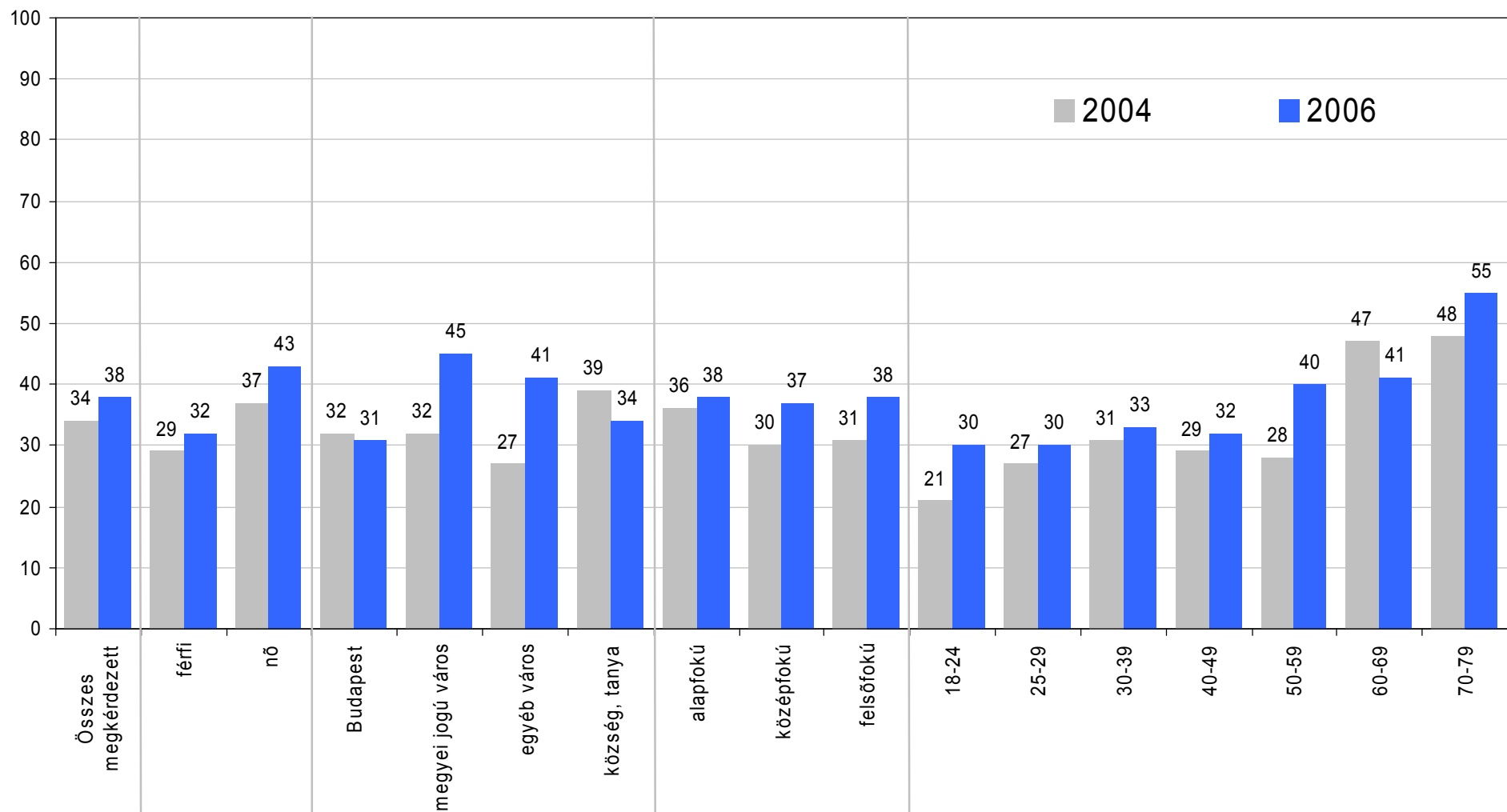
„A dohányzást meg kellene tiltani sörözőkben és bárokban.”

- Egyetértők aránya, demográfiai csoportok szerint % -

„A dohányzást meg kellene tiltani a szabadban rendezett rendezvényeken.”

- Egyetértők aránya -

Dohányzással kapcsolatos attitűdök

A passzív dohányzástól való mentesítés jegyében a lakosság szinte egésze egyetért azzal, hogy ne legyenek kitéve dohányfüstnek a gyerekek, terhes nők, az idősek. Négy megkérdezettből három még azzal is egyetért, hogy senki se legyen kitéve a passzív dohányzásnak.

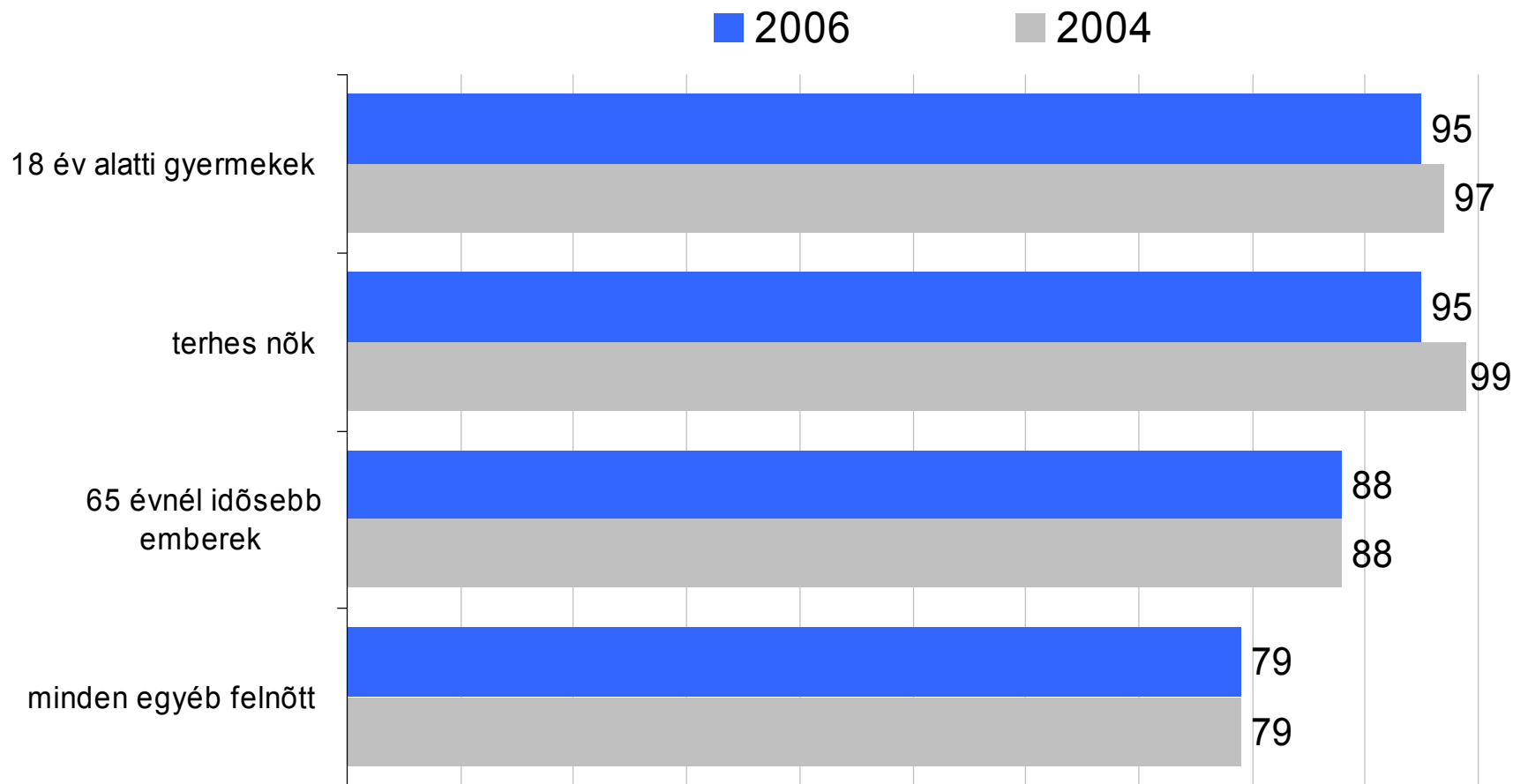
2004-ben és 2006-ban is a megkérdezettek több, mint a fele (56-58 %) teljes mértékben egyetértett azzal, hogy *„az embereket óvni kell a passzív dohányfüsttől”*, ha nem is teljes mértékben de a lakosság további harmada is egyetértett ezzel az állítással mindkét méréskor (38-37%). Így összességében a szinte a teljes lakosság a passzív dohányzás ellenzői közé tartozik (93-95%).

A lakosságnak kb. a fele tartja egyszerűnek, hogy *„ha valaki Ön mellett dohányozna, és ez zavarná Önt, mennyire lenne bonyolult megkérni az illetőt, hogy ne dohányozzon”*. Minél fiatalabb csoportot nézünk, annál magasabb azoknak aránya, akiknek ez nem okoz gondot.

Elfogadhatatlan, hogy dohányfüstnek legyenek kitéve ...

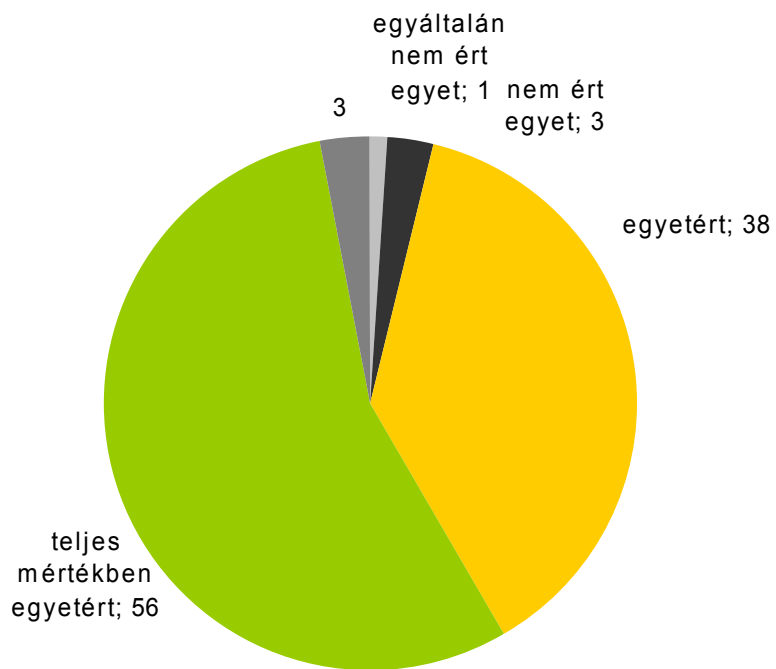
– „nem elfogadható”, % -

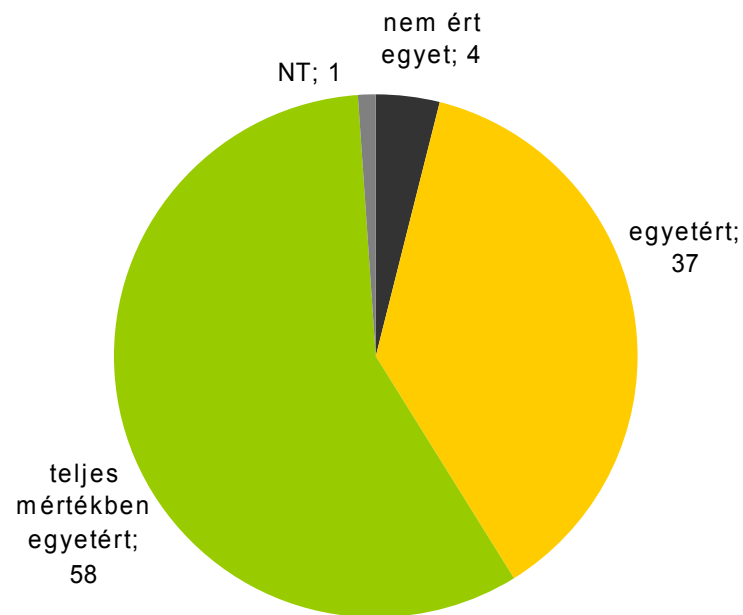
„Az embereket óvni kell a passzív dohányfüsttől”

- % -

2004

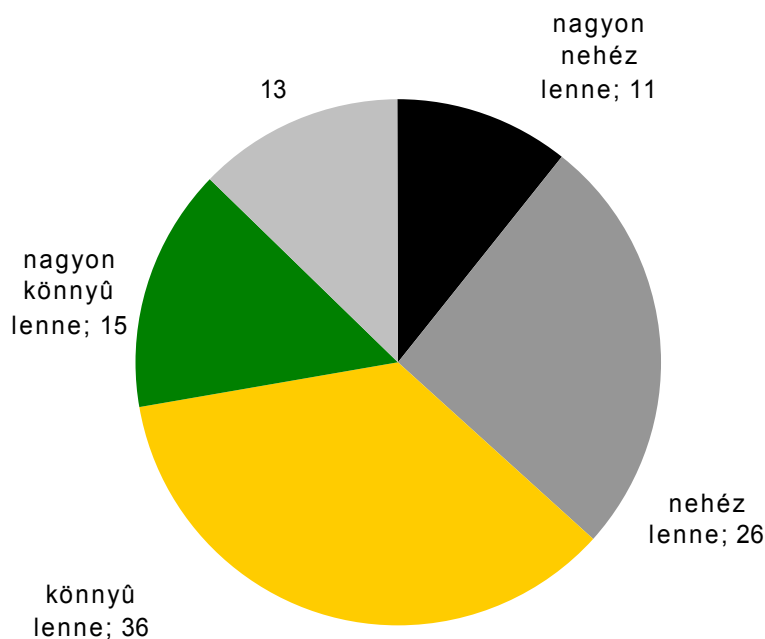

2006

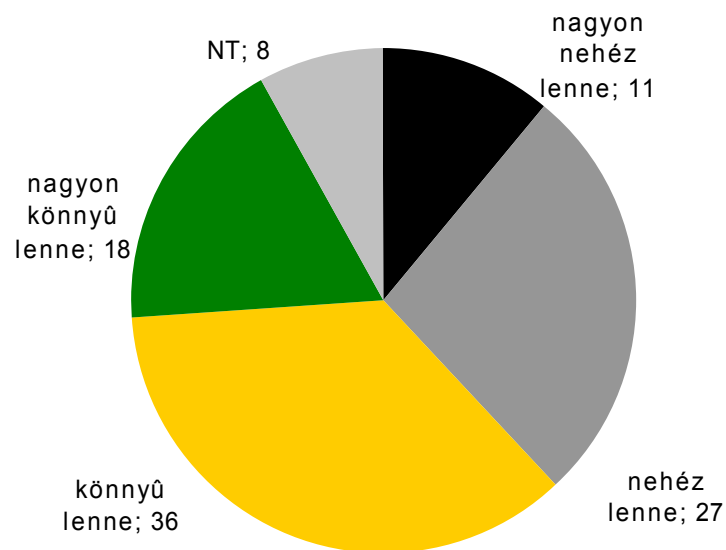

Ha valaki Ön mellett dohányozna, és ez zavarná Önt, mennyire lenne bonyolult megkérni az illetőt, hogy ne dohányozzon?

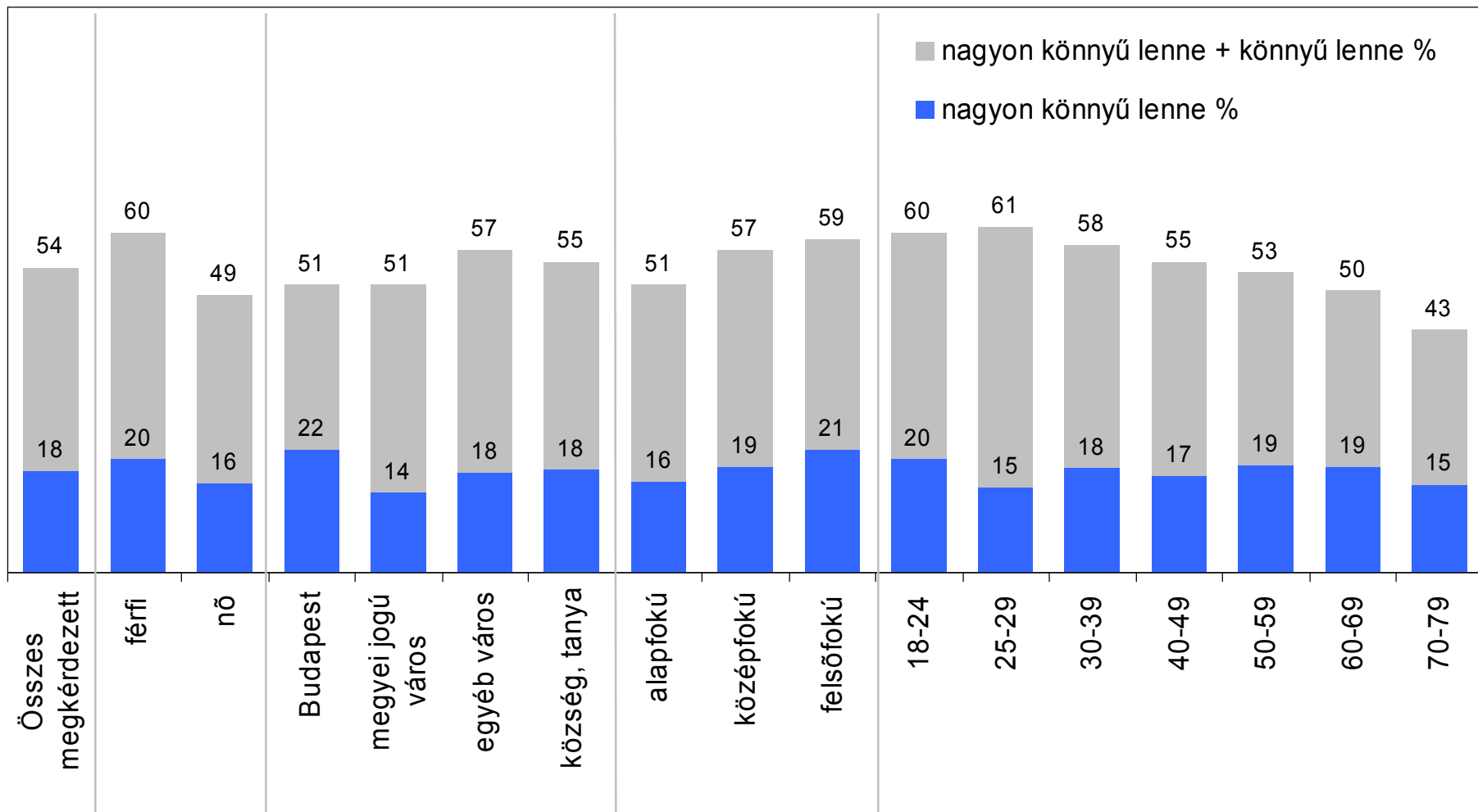
2004

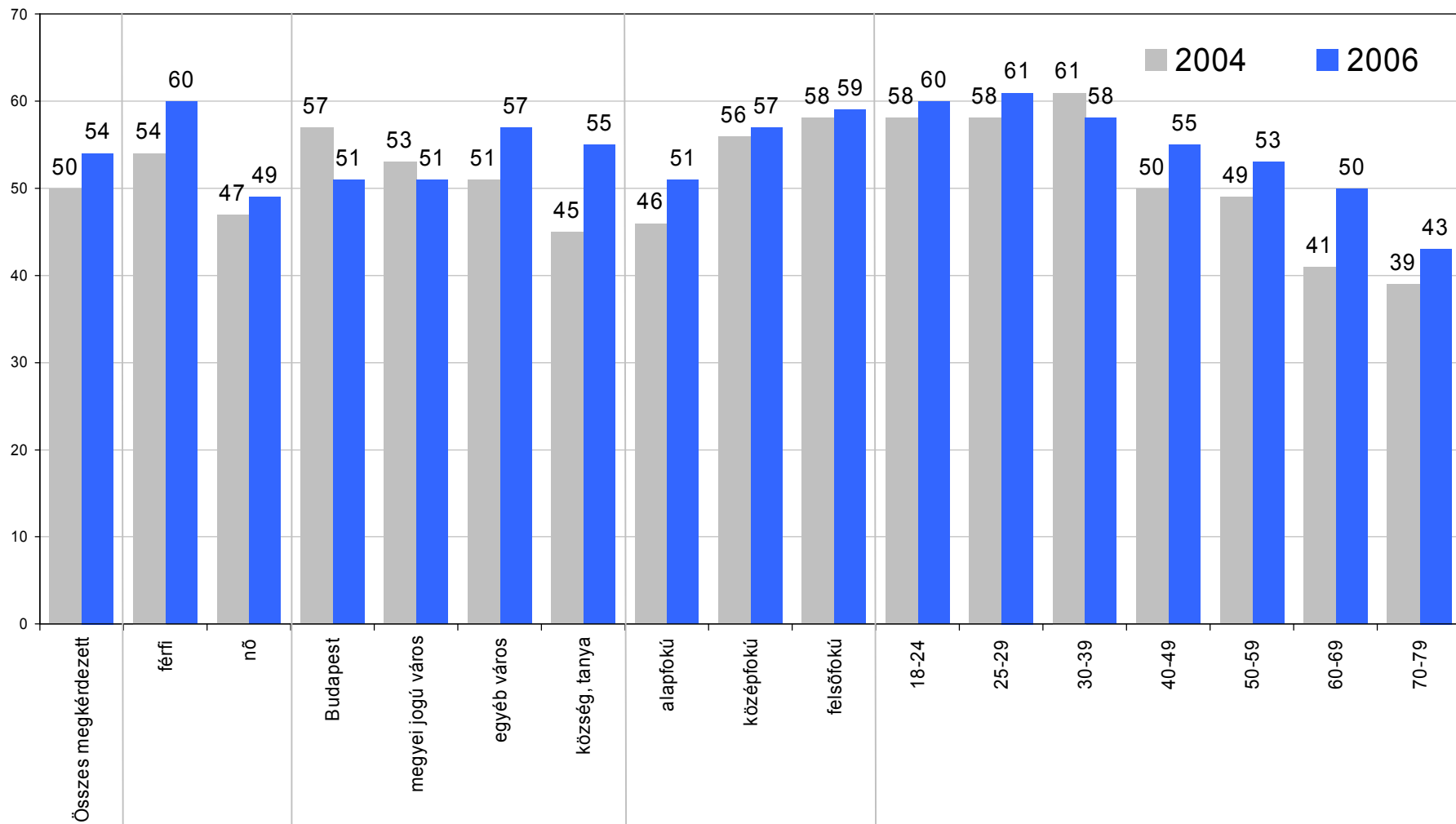
2006

„Ha valaki Ön mellett dohányozna, és ez zavarná Önt, mennyire lenne bonyolult megkérni az illetőt, hogy ne dohányozzon?”

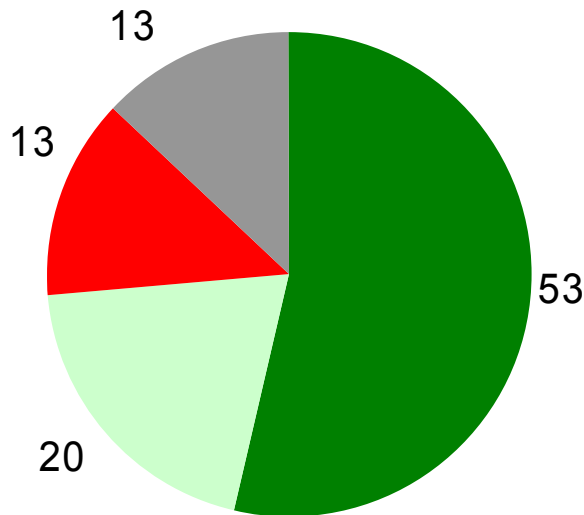

„Ha valaki Ön mellett dohányozna, és ez zavarná Önt, mennyire lenne bonyolult megkérni az illetőt, hogy ne dohányozzon?”

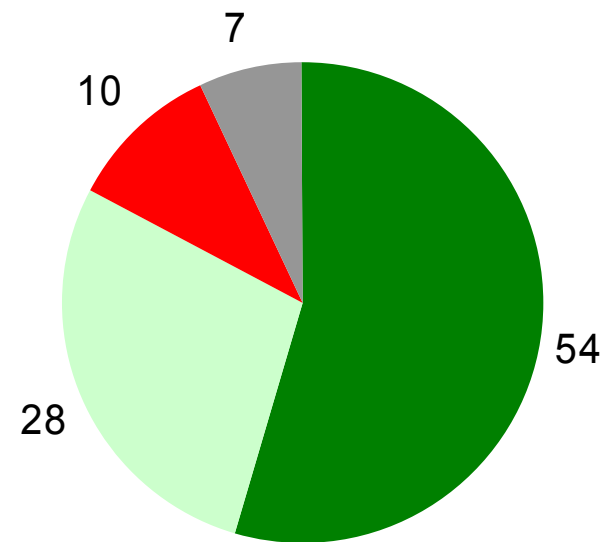

„Melyik állítás a legjellemzőbb az Önök otthoni dohányzási szokásaira, szabályaira?”

2004

2006

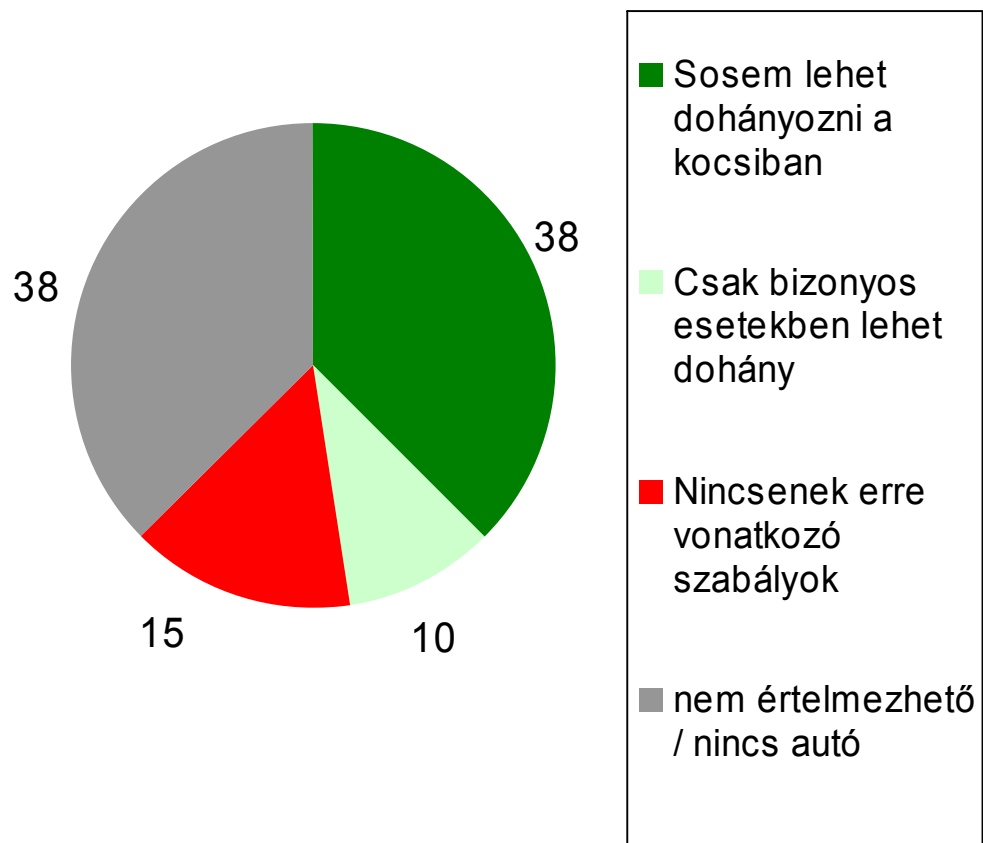

- Sehol nem lehet dohányozni a lakáson belül
- Csak néhány helyen / néha lehet dohányozni a lakásban
- Mindenhol lehet dohányozni a lakásban
- Nincsenek erre vonatkozó szabályok

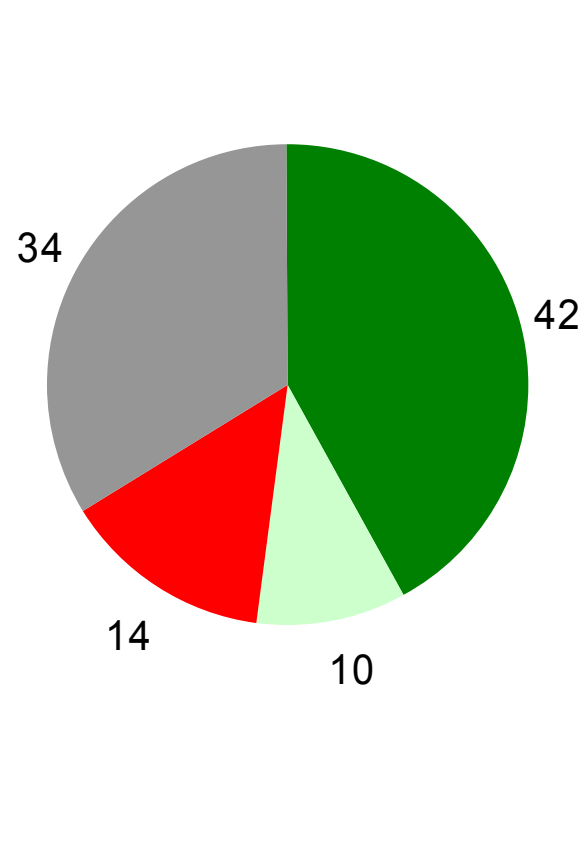

„Melyik állítás a legjellemzőbb az Cnök autózás közbeni dohányzási szokásaira, szabályaira?”

2004

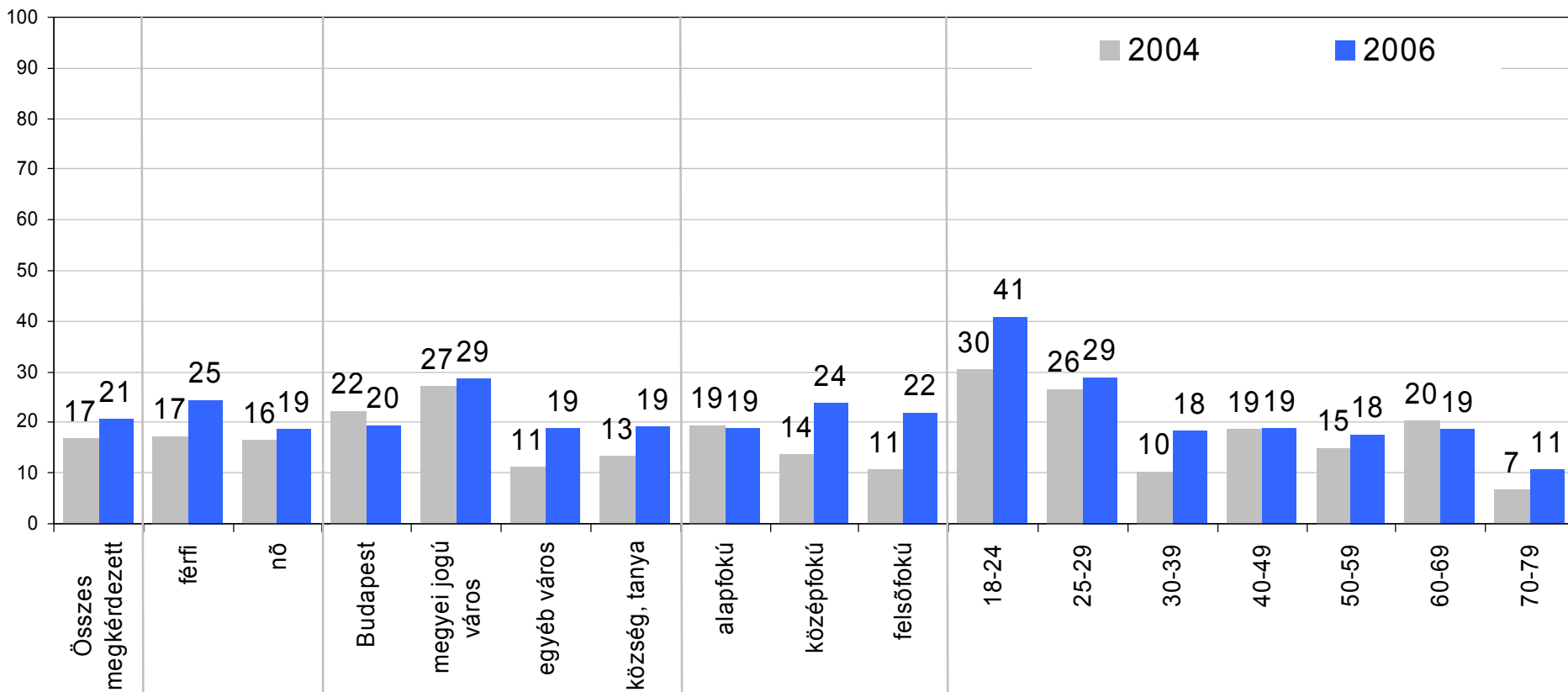
2006

„Az elmúlt héten hány olyan nap volt, amikor dohányfüstnek volt kitéve OTTHONÁBAN”

- egy nap, vagy több % -

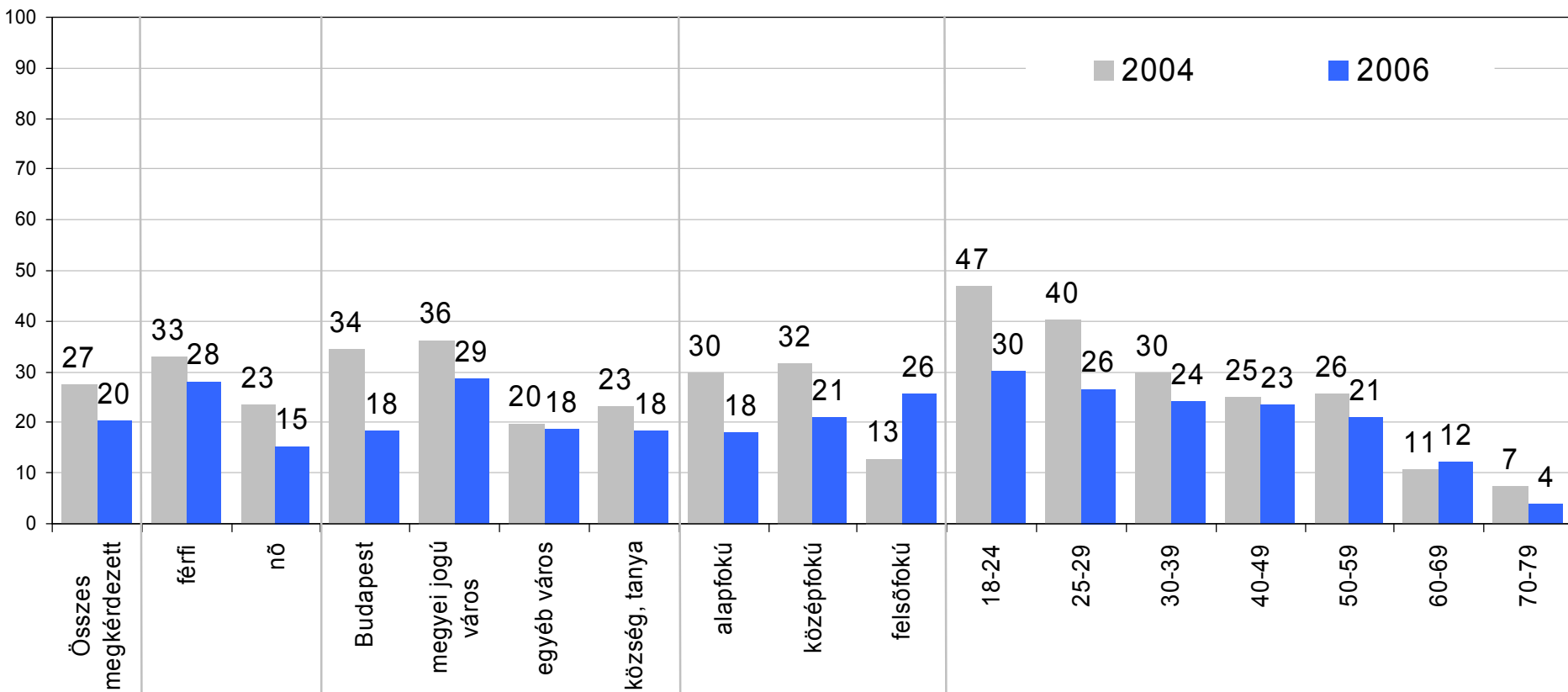
Bázis: akik jelenleg nem dohányoznak

„Az elmúlt héten hány olyan nap volt, amikor dohányfüstnek volt kitéve MUNKAHELYÉN”

- egy nap, vagy több % -

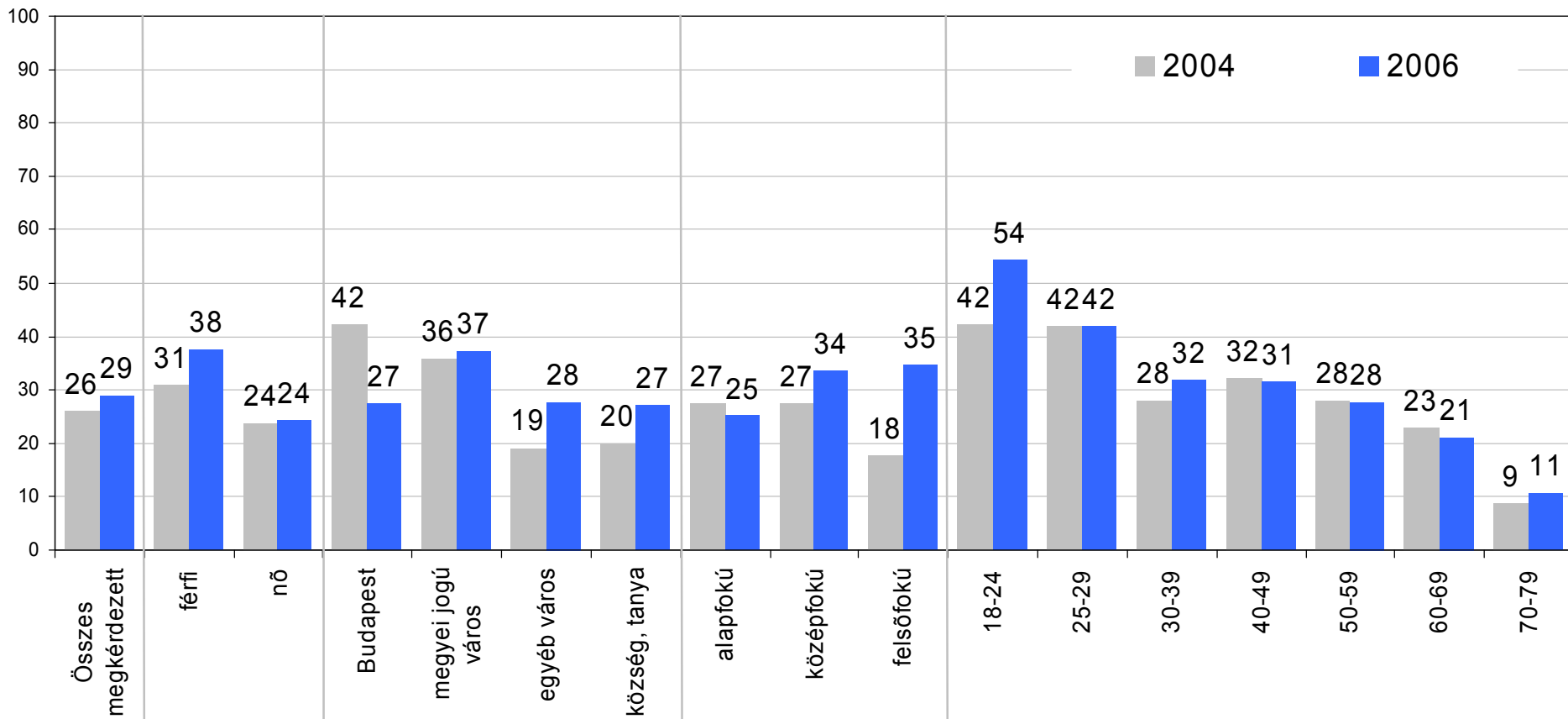
Bázis: akik nem dohányoznak, és van munkahelyük

A nem dohányzók, akik az otthonukban VAGY a munkahelyen ki vannak téve dohányfüstnek”

- egy nap, vagy több % -

Bázis: akik nem dohányoznak, és van munkahelyük

Dohányzás költsége az egy főre jutó jövedelem szerint

	Átlag szál	doboz/év	Ft/év (450Ft átlagárral számolva)	az egy főre jutó jövedelem százalékában
Total (55 400 Ft)	16.18	295	132 851	29
29 999 Ft alatt	16.92	309	138 962	67
30 000-39 999 Ft	15.93	291	130 808	45
40 000-59 999 Ft	17.17	313	140 997	34
60 000-89 999 Ft	17.15	313	140 816	23
90 000 Ft felett	13.63	249	111 975	13

